

ÇERÇEVELEME KURAMI PERSPEKTİFİNDE GAZZE SOYKIRIMI: THE GUARDIAN GAZETESİ ÖRNEĞİ

Gizem CANDAN, Antalya Belek Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü, Antalya, Türkiye

Sorumlu Yazar: Gizem CANDAN, gizem.candan@belek.edu.tr

Atıf Bilgisi Candan, G. (2026). Çerçeveleme kuramı perspektifinde gazze soykırımı: the guardian gazetesi örneği. *İnönü Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 11(1), 615–639.

doi 10.47107/inifedergi.1860004

Gönderilme Tarihi: 9 Ocak 2026 / **Kabul Tarihi:** 11 Mayıs 2026 / **Yayın Tarihi:** 9 Haziran 2026

Özet

Bu çalışma, çerçeveleme kuramı perspektifinden hareketle, The Guardian gazetesinin 7 Ekim 2023 sonrasında Gazze’de yaşanan insanlık dramını nasıl haberleştirdiğini incelemektedir. Araştırmanın amacı, Batı merkezli bir medya kuruluşu olarak The Guardian’ın Gazze’ye ilişkin haberlerinde hangi anlam çerçevelerini öne çıkardığını, hangi aktörleri merkeze aldığını ve hangi anlatı stratejileri aracılığıyla kamuoyu algısını biçimlendirdiğini ortaya koymaktır. Araştırma örnekleme, Birleşik Krallık ve Avrupa’nın önde gelen gazetelerinden biri olan The Guardian gazetesi üzerine kurulmuştur. Bu gazetenin seçilmesinin nedeni, önceki yıllarda İsrail-Filistin meselesine ilişkin olarak İsrail hükümetini eleştiren haberlere yer vermesiyle gündeme gelmiş olmasıdır. Çalışmada amaçlı örneklem yöntemi kapsamında Entman’ın çerçeveleme analizi modeli kullanılmıştır. Belirlenen tarih aralığında incelenen 45 haber; problem tanımı, nedensellik atfı, ahlaki değerlendirme ve çözüm önerisi boyutları çerçevesinde analiz edilerek genel çerçevede üretilen kör noktalar tespit edilmiştir. Bulgular, tarihsel ve yapısal bağlamın incelenen haberlerin büyük bölümünde göz ardı edildiğini göstermektedir. Ayrıca haberlerde hukuki ve etik dilin sınırlandırıldığı, sivil mağduriyetin sıklıkla vurgulandığı ancak politik sorumluluk ve diplomatik boyutların yetersiz kaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gazze, The Guardian, Çerçeveleme Kuramı, Entman Modeli, Haber Analizi

THE GAZA GENOCIDE FROM THE PERSPECTIVE OF FRAMING THEORY: THE CASE OF THE GUARDIAN NEWSPAPER

Gizem CANDAN, Antalya Belek University, Faculty of Arts and Design, Department of Radio, Cinema and Television, Antalya, Türkiye

Corresponding Author: Gizem CANDAN, gizem.candan@belek.edu.tr

Citation Candan, G. (2026). Çerçeveleme kuramı perspektifinde gazze soykırımı: the guardian gazetesi örneği. *İnönü University Faculty of Communication Electronic Journal*, 11(1), 615–639.

doi 10.47107/inifedergi.1860004

Submission Date: January 9, 2026 / **Acceptance Date:** May 11, 2026 / **Published Date:** June 9 2026

Abstract

This study examines how The Guardian newspaper reported on the humanitarian tragedy that unfolded in Gaza following October 7, 2023, from the perspective of framing theory. The aim of the research is to identify which meaning frames The Guardian, as a Western-centered media organization, emphasized in its coverage of Gaza, which actors it foregrounded, and through which narrative strategies it shaped public perception. The research sample is based on The Guardian, one of the leading newspapers in the United Kingdom and Europe. The choice of this newspaper is grounded in its previous reputation for publishing reports critical of the Israeli government in relation to the Israel–Palestine issue. Within the framework of purposive sampling, Entman's framing analysis model was applied. A total of 45 news articles published within the specified time frame were analyzed in terms of problem definition, causal interpretation, moral evaluation, and suggested remedies, and the overall blind spots produced by media framing were identified. The findings indicate that the historical and structural context was neglected in almost all of the analyzed reports. Furthermore, the legal and ethical language employed in the news coverage was found to be limited; while civilian suffering was frequently highlighted, political responsibility and diplomatic dimensions remained largely underrepresented.

Keywords: Gaza, The Guardian, Framing Theory, Entman Model, News Analysis

GİRİŞ

Medya, yalnızca olayları aktaran bir araç değil; aynı zamanda toplumsal gerçekliği biçimlendiren, anlam üreten ve kamuoyunun algısal sınırlarını çizen güçlü bir ideolojik aygıttır. Bu bağlamda haber metinleri, yalnızca bilgi verme işleviyle değil, belirli söylem ve çerçeveleme pratikleri aracılığıyla olayların toplumsal anlamını kuran metinler olarak değerlendirilmektedir. Çerçeveleme kuramı, medyanın olayları nasıl seçtiği, hangi unsurları öne çıkardığı ve hangilerini görünmez kıldığı sorularına yanıt arayan temel yaklaşımlardan biridir.

Gazze-İsrail çatışması, medya araştırmalarında çerçeveleme çalışmalarının en klasik alanlarından biri olarak kabul edilmektedir (Philo ve Berry, 2011, s. 14). 7 Ekim 2023 tarihinde Hamas'ın İsrail'e yönelik saldırısının ardından İsrail hükümeti Filistin'e savaş ilan etmiş; 8-13 Ekim 2023 tarihleri arasında yoğun hava saldırıları ve abluka uygulamaları gerçekleştirilmiş; 27 Ekim 2023'te ise Gazze'ye yönelik kara harekâtı başlatılmıştır. Bu yaklaşık üç haftalık dönem, çatışmanın uluslararası ölçekte bir insani krize evrilmesinin başlangıç aşaması olarak değerlendirilmektedir. Söz konusu dönemin sonunda Gazze'de yaklaşık 8.000 kişinin hayatını kaybettiği ve 20.000'den fazla kişinin yaralandığı rapor edilmiştir (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs [UNOCHA], 2023).

Uluslararası literatür, İsrail-Filistin çatışmasının medya söyleminde farklı ideolojik çerçeveler aracılığıyla yeniden üretildiğini göstermektedir. Özellikle Batı medyasında güvenlik ve meşruiyet söylemleri ön plana çıkarken, alternatif ve doğu merkezli medya kuruluşlarında insani kriz ve mağduriyet çerçevelerinin baskın olduğu görülmektedir (Park & Oliullah, 2025). Bu durum, medya söyleminin yalnızca olayları aktaran bir araç olmadığını, aynı zamanda politik ve ideolojik anlam üretiminin temel mekanizmalarından biri olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda çalışma, çerçeveleme kuramının temel varsayımlarını *The Guardian*'ın Gazze savaşına ilişkin haberlerine uygulayarak Batı medyasının söylemsel kör noktalarını incelemeyi amaçlamaktadır.

1.Literatür

Medya, çatışma dönemlerinde yalnızca bilgi aktaran bir araç değil, aynı zamanda belirli gerçeklik unsurlarını seçip vurgulayarak anlam üretimi gerçekleştiren bir anlatı mekanizmasıdır. Park ve Oliullah (2025), medya çerçevelemesini, gerçekliğin belirli yönlerinin öne çıkarılarak belirli yorumların teşvik edilmesi süreci olarak tanımlamakta ve bu sürecin kamuoyu algısını doğrudan şekillendirdiğini belirtmektedir. Özellikle savaş ve kriz dönemlerinde 'insani kriz', 'güvenlik tehdidi' ve 'ahlaki sorumluluk' gibi çerçeveler, haber söyleminin temel yapı taşlarını oluşturarak izleyicinin çatışmayı nasıl anlamlandıracağını belirlemektedir. Özellikle The New York Times, Washington Post ve CNN gibi medya kuruluşlarının ağırlıklı olarak insani kriz ve ahlaki sorumluluk çerçevesini kullanarak Filistinli sivilin yaşadığı yıkımı ve etik tartışmaları ön plana çıkardığı; buna karşılık *Fox News*'un daha çok güvenlik tehdidi çerçevesini benimseyerek İsrail'in askeri eylemlerini meşrulaştıran bir söylem kurduğunu tespit etmişlerdir. Bu bağlamda medya, yalnızca olayları yansıtmakla kalmaz; aynı zamanda ideolojik yönelimler ve toplumsal değerlerle uyumlu anlam sistemleri üretir (Park ve Oliullah, 2025, s. 123-124).

İsrail ile Filistin savaşına ilişkin medya söyleminin, yalnızca bilgi aktarımıyla sınırlı kalmayıp, metaforik dil aracılığıyla ideolojik anlamlar ürettiği söylenebilir. Iqbal ve Farukh (2025), haber metinlerinde kullanılan metaforların bilişsel dilbilim perspektifinden incelenmesi gerektiğini

vurgulayarak bu metaforların soyut politik süreçlerini somut deneyimler üzerinden anlamlandırmaya çalışmışlardır. Bu bağlamda ‘savaş’, ‘aile’ ‘yolculuk’ gibi kavramları okuyucuların çatışmayı algılama biçimini yönlendiren temel bilişsel çerçeveler olarak işlev görmektedir. Çalışma, medya metinlerinde metaforların yalnızca dilsel süsleme unsurları olmadığını; aksine ideolojik anlatıları yapılandıran, kimlikleri inşa eden ve kamuoyu algısını yönlendiren güçlü bilişsel araçlar olduğunu ortaya koymaktadır (Iqbal & Farukh, 2025, s. 1-2). Iqbal ve Farukh’un çalışmalarının araştırma bulgularında, farklı medya kuruluşlarının benzer metaforları kullanmasına rağmen bu metaforları farklı ideolojik çerçeveler içinde yeniden anlamlandırdığını göstermektedir. Örneğin ‘karanlık’, ‘sel’ ve ‘yaşam hattı’ gibi metaforlar, farklı haber kaynaklarında karşıt politik konumlanmalar doğrultusunda kullanılarak izleyici algısını yönlendirmektedir (Iqbal ve Farukh, 2025, s. 2-3; 16).

Hussien (2025), uluslararası medya kuruluşlarının çatışmayı aktarırken farklı aktörleri ön plana çıkardığını, belirli olayları vurguladığını ve böylece küresel kamuoyu üzerinde etkili olan baskın anlatılar oluşturduğunu belirtmektedir. Özellikle haber metinlerinde kullanılan dil, aktör temsilleri ve tematik çerçeveleme stratejileri, izleyicinin çatışmayı algılama biçimini doğrudan şekillendirmektedir (Hussien, 2025, s. 2-3). Hussien’in (2025) çalışması, CNN ve Al Jazeera’nın aynı olayları farklı söylemsel ve çerçevesel stratejilerle sunduğunu ortaya koyarak medya çerçevelemesinin ideolojik doğasını göstermektedir. Bulgulara göre CNN, haberlerinde sıklıkla ‘terör’, ‘güvenlik’ ve ‘askeri başarı’ gibi kavramlar üzerinden İsrail merkezli bir anlatı kurarken, Al Jazeera daha çok ‘insani kriz’, ‘sivil kayıplar’ ve ‘uluslararası hukuk ihlalleri’ çerçevesine odaklanmaktadır.

Sarwar ve Qasim (2025), İsrail-Filistin çatışmasına ilişkin haber başlıklarının farklı coğrafi medya bloklarında (Batı ve Doğu) belirgin ideolojik ayrışmalar ürettiğini ortaya koymaktadır. Çalışmaya göre Batı medyası, başlıklarda çoğunlukla İsrail aktörlerine eyleyici rol atfeden dilsel yapılar kullanarak güvenlik ve savunma söylemini ön plana çıkarırken; Doğu medyası daha çok Filistinli sivillerin maruz kaldığı insani krizleri ve mağduriyetleri vurgulayan bir çerçeveleme stratejisi benimsemektedir (Sarwar ve Qasim, 2025, ss. 1919-1920). Bu farklılaşma, medya söyleminin yalnızca bilgi aktarmadığını, aynı zamanda ideolojik konumlanmalar doğrultusunda gerçekliği yeniden yapılandırıldığını açıkça ortaya koymaktadır (Sarwar ve Qasim, 2025, ss. 1927-1928).

Sedigh ve Genç (2025) İsrail-Filistin çatışmasına ilişkin medya söyleminde medya metinlerinin dilsel ve retorik stratejiler aracılığıyla toplumsal algıyı şekillendirdiğini ve çatışmaya dair karşıt anlatılar ürettiğini ortaya koymaktadır. İsrail ve Filistin medyasının aynı olayları tamamen farklı ideolojik çerçeveler içerisinde sunduğunun belirtildiği çalışmanın bulgularında, Hayom gazetesi çatışmayı ağırlıklı olarak güvenlik, savunma ve terörle mücadele söylemi üzerinden kurgularken; Al-Quds gazetesi insani kriz, mağduriyet ve uluslararası müdahale gerekliliği çerçevesini ön plana çıkarmaktadır (Ghavidel Sedigh ve Genç, 2025, ss. 354–355).

El Damanhoury, Saleh ve Lebovic (2025) tarafından gerçekleştirilen çalışma, özellikle Batılı ve Batı dışı medya arasında belirgin söylem farklılıklarına işaret etmektedir. Çalışmanın bulgularında, Al Jazeera English’in Filistinli aktörlere daha fazla yer verdiğini, insani boyutu ve tarihsel bağlamı vurguladığını; buna karşılık BBC’nin daha çok İsrailli ve Batılı kaynaklara dayandığını ve Filistinli aktörleri çoğunlukla Hamas üzerinden temsil ettiğini göstermektedir (El Damanhoury ve diğerleri, 2025, s. 6-8). Ek olarak söylemsel düzeyde kullanılan kelime seçimlerinin ideolojik yönelimleri yansıttığı, BBC’nin terör ve benzeri ifadeleri ağırlıklı olarak Hamas için kullanırken, Al Jazeera’nın ‘soykırım’, ‘savaş suçu’ gibi kavramları İsrail’in eylemleri bağlamında daha görünür kıldığını tespit etmişlerdir (El Damanhoury ve diğerleri, 2025, s. 8-10). Bu bulgular, medya çerçevelemenin yalnızca olayların sunumunu değil, aynı zamanda aktörlerin konumlandırılması ve anlamın ideolojik olarak inşasını da içerdiğini ortaya koymaktadır.

Yıldırım (2026), Batı medyasının Gazze temsillerini analiz ettiği çalışmada, medya içeriklerinin yalnızca olayları aktarmadığını, aynı zamanda belirli bakış açılarını meşrulaştıran anlam üretim mekanizmaları olarak işlediğini ortaya koymaktadır. Batı medyasının Gazze temsillerinin yalnızca gerçekliği yansıtan tarafsız içerikler olmadığını, aksine belirli ideolojik çerçeveler doğrultusunda anlam üretimi gerçekleştirdiğini ortaya koymaktadır (Yıldırım, 2026, s. 168).

Akbaş (2026) tarafından gerçekleştirilen çalışmada Batı medyasının Gazze'ye ilişkin haber üretiminde tarafsızlık iddiasını sürdürmesine rağmen, söylemsel düzeyde belirli ideolojik çerçeveleri yeniden ürettiğini ortaya koymaktadır. Araştırma sonuçlarına göre Gazze, Batı medyasında çoğunlukla “güvenlik tehdidi” ve “insani kriz” çerçeveleri üzerinden temsil edilmekte; buna karşılık “soykırım” söylemi sistematik biçimde dışlanmaktadır (Akbaş, 2026, s.293).

Batu (2026) tarafından gerçekleştirilen çalışma, Batı medyasının Gazze söylemini yalnızca bilgi aktaran bir yapı olarak değil, aynı zamanda algı yönetimi ve ideolojik çerçeveleme üzerinden anlam üreten bir mekanizma olarak işlediğini ortaya koymaktadır. Çalışmada incelenen medya içeriklerinde, özellikle The Guardian başta olmak üzere Batı basınının, çatışmayı belirli söylemsel kalıplar üzerinden yeniden inşa ettiği ve tarafları sistematik biçimde konumlandığı görülmektedir. Bu bağlamda Hamas'ın çoğunlukla saldırının faili, tehdit ve terör unsuru olarak temsil edildiği; buna karşılık İsrail'in mağdur, savunan ve meşru aktör olarak çerçevelendiği tespit edilmiştir (Batu, 2026, s. 23-24).

Damayanti ve Setyawan (2025) tarafından gerçekleştirilen çalışma, The Guardian ve Al Arabiya haber söylemlerinin İsrail-Filistin çatışmasını benzer ideolojik çerçeveler üzerinden yeniden ürettiğini ortaya koymaktadır. Çalışmanın bulgularına göre her iki medya kuruluşu da Hamas'ı aktif özne olarak konumlandırarak tehdit ve saldırganlık çerçevesi içerisinde temsil ederken, İsrail'i çoğunlukla saldırıya karşılık veren ve kendini savunan bir aktör olarak sunmaktadır (Damayanti ve Setyawan, 2025, ss. 62–64). Bu bağlamda çalışmadaki bulgular, bulgular, medya söyleminin yalnızca olayları aktarmadığını, aynı zamanda aktörler arasındaki güç ilişkilerini yeniden üreten ve ideolojik anlamları yapılandıran bir mekanizma olduğunu ortaya koymaktadır (Damayanti ve Setyawan, 2025, ss. 67–68).

2.Yöntem

Çerçeveleme kavramı, bir olayın ya da olgunun medyada belirli bir anlam yapısı içerisinde sunulmasını ifade eder. Habercilikte çerçeveleme, neyin haberleştirileceğini ve nasıl haberleştirileceğini belirleyerek bireylerin olayları algılama biçimlerine yönelik bilişsel sınırları şekillendirir. Çerçeveleme kavramı ilk kez sosyolog Erving Goffman tarafından 1974 yılında yayımlanan *Frame Analysis* adlı çalışmada kavramsallaştırılmıştır. Goffman'dan ödünç alınan bu kavram, daha sonra Tuchman (1978) ve Gitlin (1980) tarafından Amerikan iletişim araştırmalarına uyarlanmıştır. Tuchman ve Gitlin, medyanın çerçeve üretiminde iktidar ilişkileriyle doğrudan bağlantılı olduğunu, seçkinlerin bakış açılarının çerçeve oluşumunda belirleyici rol oynadığını ileri sürmüşlerdir (Özarslan ve Güran, 2015, ss. 34–35).

Goffman'a göre bireyler, gündelik yaşamlarındaki durumları anlamlandırabilmek için ‘birincil çerçeveler’e başvururlar (Goffman, 1986). İzleyiciler haberleri ve yeni bilgileri bu birincil çerçeveler aracılığıyla yorumlarken, medya da haberlerin sunumunda bu bilişsel yapılardan yararlanmaktadır (Tewksbury ve Scheufele, 2009, ss. 18).

Robert Entman (1993), ‘Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm’ adlı çalışmada çerçeveleme kuramını iletişim çalışmaları bağlamında sistematik bir modele

dönüştürmüştür. Entman'a göre çerçeveleme, algılanan gerçekliğin belirli yönlerini seçerek iletişim metni içinde daha görünür kılma sürecidir. Bu süreç; problemin tanımlanması, nedensel yorumun yapılması, ahlaki değerlendirmenin sunulması ve çözüm önerilerinin gündeme getirilmesi üzerinden inşa edilir. Entman çerçevelemeyi şu şekilde tanımlar: '*Çerçevelemek esasen seçmeyi ve önem atfetmeyi içerir. Bir iletişim metninde algılanan gerçekliğin bazı yönlerini öne çıkararak belirli problem tanımlarını, nedensellik atıflarını, ahlaki değerlendirmeleri ve çözüm önerilerini teşvik etmeyi amaçlar*' (Entman, 1993, s. 52). Bu doğrultuda çerçeveler, sorunu tanımlar, sorunun kaynağına ilişkin nedensellikler kurar, ahlaki yargılar üretir ve çözüm yolları önerir (Entman, 1993, s. 53). Entman'ın modeli, farklı medya kuruluşlarının aynı olayı karşıt çerçeveler aracılığıyla nasıl sunduğunu, hangi aktörleri meşrulaştırıp hangilerini dışladığını ortaya koyarak haber metnini ideolojik bir mücadele alanı olarak ele alır.

Scheufele (1999), çerçevelemenin iki düzeyde işlediğini ileri sürmektedir. Bunlardan ilki, haber üreticilerinin seçimlerine dayanan medya çerçevesi; ikincisi ise izleyicinin anlam kurma sürecini ifade eden bireysel çerçevedir. Dolayısıyla bir haberin çerçevesi, hem üretim sürecindeki ideolojik tercihleri hem de alımlama sürecindeki bilişsel etkileri yansıtır (Scheufele, 1999, s. 107).

Sullivan (2023), *Three Levels of Framing* adlı çalışmada çerçeveleme olgusunu kavramsal, dilsel ve sosyo-kültürel düzeylerde ele alarak haber söyleminin katmanlı yapısını üç düzeyli bir analiz modeliyle açıklamıştır. Sullivan'a göre medya metinleri tarafsız bilgi aktarımları değil; seçilen sözcükler, anlatı örgüleri ve metaforlar aracılığıyla toplumsal olarak paylaşılan bilişsel şemaları etkinleştiren yapılardır. Bu nedenle çerçeveleme, bilişsel ve iletişimsel bir süreç olarak değerlendirilmelidir (Sullivan, 2023, s. 6-10).

Budzynska vd. (2022), *Framing in Communication: From Theories to Computation* adlı çalışmalarında çerçevelemeyi medya analizlerinde sistematik bir yapı olarak ele almışlardır. Çerçevelemenin yalnızca gerçekliğin belirli yönlerini görünür kılmakla sınırlı olmadığı; izleyicinin düşünme ve değerlendirme biçimini de etkilediği, sözdizimsel yapılar, metaforlar ve gerekçeler aracılığıyla haber söyleminin stratejik biçimde inşa edildiği vurgulanmıştır (Budzynska vd., 2022, s. 125).

Berk (2025), deneysel araştırmaların genellikle kontrollü ve sadeleştirilmiş iletişim ortamlarında yürütüldüğünü, oysa gerçek medya ortamlarının çok sayıda rekabet eden mesaj, farklı çerçeveler ve dikkat dağıtıcı unsurlar içerdiğini vurgulamaktadır. Bu durum, tekil bir çerçevenin etkisini sınırlayarak deneysel bulguların dış geçerliliğini zayıflatmaktadır. Ayrıca bireylerin medya içeriklerine maruziyetinin zorunlu olmaması, seçici maruziyet ve bilişsel katılım düzeylerinin değişkenliği gibi faktörler de çerçeveleme etkilerinin gerçek hayatta daha sınırlı ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Berk, 2025, ss. 758–759).

Bu kuramsal çerçeve, Batı medyasının Gazze temsiline odaklanan bu çalışmanın analizinde işlevsel bir yöntem sunmaktadır. Entman'ın sistematikleştirdiği model, *The Guardian*'da yer alan haberlerde hangi olayların sorun olarak tanımlandığını, hangi aktörlere nedensellik atfedildiğini, hangi ahlaki dilin kullanıldığını ve hangi çözüm yollarının önerildiğini bütüncül ve karşılaştırmalı biçimde çözümlemeye olanak tanımaktadır.

Çerçeveleme analizlerinde zaman diliminin sınırlandırılması, araştırmanın güvenilirliği ve analitik odağının netleştirilmesi açısından yaygın olarak kullanılan bir yöntemdir. Bu çalışmada *The Guardian* gazetesinin belirli tarih aralıklarındaki yayınları incelenmiştir. Araştırma kapsamı, 7 Ekim 2023'te Hamas'ın saldırısıyla başlayan süreç; 13 Ekim 2023'te İsrail'in Filistin'in kuzeyinin tahliyesini istemesiyle yoğunlaşan askeri hazırlık dönemi ve Gazze'ye kara harekâtının başlatıldığı

27 Ekim 2023 ile bunu izleyen iki günü kapsamaktadır.

Uluslararası çatışmaların medya sunumunda, ilk günlerde hızlı bir çerçeve oluştuğu; sonraki günlerde bu çerçevenin ya pekiştiği ya da sınırlı biçimde çeşitlendiği görülmektedir. Çerçeveler genellikle kısa zaman dilimlerinde tutarlılık gösterir. Bu nedenle savaşın başlangıç aşaması ve ilk tepkilerin verildiği dönem, bir medya kuruluşunun olayları nasıl sistematik biçimde çerçevelediğini incelemek açısından yeterli bir analitik pencere sunmaktadır (Snow ve Benford, 1992, ss. 8).

Nitekim birçok çerçeveleme çalışması, örneklem olarak bir haftadan on güne kadar olan zaman aralıklarını tercih etmektedir. Özellikle çatışma haberciliğinde bu süre; çerçevenin ilk kurulduğu ve standartlaştığı dönemi yakaladığı, haber yoğunluğunun yüksek olduğu ve medyanın söylem düzeninin daha görünür hâle geldiği gerekçeleriyle önerilmektedir (Neuendorf, 2017; Semetko ve Valkenburg, 2000, ss. 95).

Bu çalışmada Entman'ın çerçevelemeyi dört temel işlev üzerinden tanımladığı analiz modeli kullanılmıştır. Entman'a göre bir haber çerçevesi, belirli bir gerçekliğin unsurlarını seçip ön plana çıkararak kamuoyunda belirli bir yorumun oluşmasını sağlar. Bu bağlamda haberler; problem tanımı, nedensellik atfı, ahlaki değerlendirme ve çözüm önerisi boyutları altında sistematik biçimde incelenmiştir. Belirlenen tarihlerde *The Guardian* gazetesinin ana sayfasında yer alan 'Top stories' ve 'Front page' sekmeleri taranmış; 'Gaza', 'Palestine', 'Israel', ' Hamas' ve 'Israel-Gaza war' anahtar kelimelerini içeren tüm haberler analiz kapsamına alınmıştır.

2.1. The Guardian Gazetesi

The Guardian gazetesinin Gazze haberleri hem seçilen sözcükler hem de kurulan anlatı yapısı bakımından belirgin bir çerçeve sunmaktadır. Gazete, 1821 yılında İngiltere'nin Manchester kentinde *The Manchester Guardian* adıyla kurulmuş, 1959 yılında bugünkü ismini almıştır. Merkezi Londra'da bulunan gazete, Guardian Media Group (GMG) tarafından yayımlanmakta olup kâr amacı gütmeyen Scott Trust vakfına aittir (The Guardian, t.y.). Bu vakıf yapısı sayesinde gazetenin büyük medya tekelleri tarafından satın alınmasının önüne geçildiği belirtilmektedir. Siyasi duruşu genel olarak sosyal liberal ve merkez sol çizgide konumlandırılan *The Guardian*, dijital yayıncılık alanında da küresel ölçekte etkili bir medya kuruluşudur. *TheGuardian.com*, dünyanın en çok okunan İngilizce haber siteleri arasında yer almakta; ABD ve Avustralya'da da özel edisyonlar yayımlamaktadır. Gazetenin bir dönem 'İngiltere'nin uyumsuz vicdanı' olarak anıldığı ifade edilmektedir (Encyclopaedia Britannica, t.y.).

3. The Guardian Gazetesi Haber Analizleri

Tablo 1. The Guardian Gazetesinde Yer Alan Haberlerin Entman Çerçeveleme Modeline Göre Analiz Tablosu (07.10.2023–14.10.2023 / 27.10.2023–29.10.2023)

Haber No	Başlık	Tarih	Problem Tanımı	Nedensellik Atfı	Ahlaki Değerlendirme	Çözüm Önerisi
1	Israel and Hamas at war after surprise attacks from Gaza Strip/Gazze Şeridi'nden düzenlenen sürpriz saldırıların ardından İsrail ile Hamas savaşta	07.10.2023	Haber, Hamas'ın Gazze Şeridi'nden İsrail'e yönelik ani ve geniş ölçekli saldırısını merkeze alarak çatışmayı 'beklenmedik saldırı' ve 'savaş hali' çerçevesinde sunmaktadır.	Hamas'ın roket, kara ve deniz operasyonlarına bağlanmakta; İsrail'in alarm durumuna geçmesi ve savaş ilanı bu eylemlerin sonucu olarak çerçevenmektedir.	Sivillerin mağduriyeti, İsrail toplumunun şok hâli ve çaresizlik vurgulanmaktadır.	Haberde açık bir çözüm önerisi sunulmamaktadır.

Haber No	Başlık	Tarih	Problem Tanımı	Nedensellik Atfı	Ahlaki Değerlendirme	Çözüm Önerisi
2	Hundreds die and hostages held as Hamas assault shocks Israel/ <i>Hamas saldırısının İsrail'i sarsmasıyla yüzlerce kişi öldü, rehineler alındı</i>	07.10.2023	Hamas saldırısı sonrası artan ölü sayısı, rehineler ve İsrail'in 'savaş hali'ne geçmesi problem olarak tanımlanmaktadır.	Hamas'ın saldırıları ve İsrail'in buna karşılık başlattığı bombardımanlar neden-sonuç ilişkisi içinde verilmektedir.	Mağduriyet ve saldırıya uğrama duygusu haber dilinde öne çıkmaktadır.	Belirgin bir çözüm önerisi yer almamaktadır.
3	Civilians will pay price for biggest challenge to Israel since 1973/ <i>İsrail'in 1973'ten bu yana karşılaştığı en büyük meydan okumanın bedelini siviller ödeyecek</i>	07.10.2023	Büyük ölçekli saldırı sonrası sivillerin ağır bedel ödeyeceği öngörüsü problem olarak sunulmaktadır.	Hamas saldırısı ve İsrail'in güvenlik tepkisi	Sivil mağduriyet ve insani bedel vurgusu	Belirtilmemiş
4	Israel-Hamas war: What happened in the first days & along the border/ <i>İsrail-Hamas savaşı: İlk günlerde ve sınır hattında neler yaşandı?</i>	08.10.2023	Çatışmanın ilk günlerindeki gelişmeler ve sınır hattındaki olaylar	Şiddet, Gazze bağlamı detaylandırılmadan 'provokasyonsuz saldırı' söylemiyle çerçevelenmektedir.	Güvenlik ihlali ve askeri karşılık beklentisi normalleştiriliyor	Askeri karşılık meşrulaştırılıyor
5	Hamas may have taken more than 100 Israeli hostages into Gaza/ <i>Hamas, 100'den fazla İsrailli rehineyi Gazze'ye götürmüş olabilir</i>	08.10.2023	Rehin alma krizi ve belirsizlik	Rehin alma eylemi Hamas'a atfediliyor	Kadın ve çocukların mağduriyeti vurgulanıyor	Haberde açık ve net bir çözüm önerisi sunulmamaktadır.
6	Briton, 20, serving in Israeli army killed in Hamas attack/ <i>İsrail ordusunda görev yapan 20 yaşındaki Britanyalı, Hamas saldırısında hayatını kaybetti</i>	08.10.2023	Bir Britanyalı askerin ölümü ve kayıp ihtimali	Hamas saldırısının sonucu	Britanyalı kimliğinin özellikle vurgulandığı, ulusal aidiyet üzerinden ahlaki bir hassasiyet kurulduğu görülmektedir.	Haberde açık ve net bir çözüm önerisi sunulmamaktadır.
7	Hamas attack has abruptly altered the picture for Middle East diplomacy/ <i>Hamas saldırısı, Orta Doğu diplomasisinin görünümünü aniden değiştirdi</i>	08.10.2023	Hamas saldırısının Ortadoğu diplomasisini köklü biçimde sarstığını ve bölgesel dengeleri altüst ettiğini problem olarak tanımlamaktadır.	Hamas saldırısı sonrasında İran'ın Arap ülkeleri ile İsrail arasındaki normalleşme sürecini engelleyeceği varsayımı üzerinden kurulmaktadır. Çatışma, diplomatik sonuçları çerçevesinde ele alınmaktadır.	Ortadoğu'nun Gazze'deki şiddeti kaldıramayacağı yönündeki değerlendirme, yorum eklenmeden aktarılmaktadır.	Haberde açık ve net bir çözüm önerisi sunulmamaktadır.
8	Death toll rises to more than 1,100 after surprise Hamas attack on Israel/ <i>Hamas'ın İsrail'e düzenlediği sürpriz saldırının ardından ölü sayısı 1.100'ü aştı</i>	09.10.2023	Artan can kaybı ve saldırının ölçeği	Ölümler Hamas saldırısına bağlanıyor	Sivil kayıplar, müzik festivali sırasında yaşanan saldırılar ile kadın ve çocuk vurgusu üzerinden ahlaki bir çerçeve kurulmaktadır.	Haberde açık ve net bir çözüm önerisi sunulmamaktadır.
9	People are fearful of what's to come: Gaza civilians flee waves of Israeli strikes/ <i>İnsanlar korkuyor: Gazze'de siviller İsrail saldırı dalgalarından kaçıyor</i>	09.10.2023	Gazze'de sivillerin bombardıman nedeniye kitlesel kaçıışı	Sivillerin evlerini terk etmek zorunda kalması ve korku atmosferi, büyük ölçüde İsrail'in hava ve denizden gerçekleştirdiği bombardımanlara bağlanmaktadır.	Sivil mağduriyet örtük biçimde aktarılmakta; açık bir ahlaki yargı dile getirilmeksizin saldırıların etkileri betimlenmektedir.	Haberde açık ve net bir çözüm önerisi sunulmamaktadır.

Haber No	Başlık	Tarih	Problem Tanımı	Nedensellik Atfı	Ahlaki Değerlendirme	Çözüm Önerisi
10	How the Hamas attack on the Supernova festival in Israel unfolded/ <i>Hamas'ın İsrail'deki Supernova festivaline yönelik saldırısı nasıl gerçekleşti</i>	09.10.2023	Haber, gençlerin bir müzik festivalinde eğlenirken Hamas tarafından saldırıya uğramasını ve festival alanının kısa sürede şiddet ortamına dönüşmesini merkezine almaktadır.	Saldırı doğrudan Hamas'a atfediliyor	Saklanmaya çalışan veya telefonunu çıkardığı sırada öldürülen gençlerin anlatımıyla yüksek bir duygusal ve ahlaki vurgu oluşturulmaktadır.	Haberde açık ve net bir çözüm önerisi sunulmamaktadır.
11	'They're only babies': Israeli relatives of hostages plead for help <i>'Onlar daha bebek': İsraili rehine yakınları yardım çağrısında bulunuyor</i>	09.10.2023	Haber, İsraili rehinenin yakınlarının, aralarında bebekler ve küçük yaşta çocukların da bulunduğu rehinenler için yardım çağrısında bulunmasını merkezine almaktadır. Rehinenlerin durumu insani bir kriz olarak problemleştirilmektedir.	Saldırı doğrudan Hamas'a atfediliyor	Çocuklar, bebekler ve ailelerin çaresizliği ekseninde güçlü bir duygusal ve ahlaki vurgu kurulmaktadır.	Uluslararası toplumun ve ilgili aktörlerin harekete geçmesi gerektiği yönünde açık çağrılar yer almaktadır.
12	More than 900 dead in Gaza since Saturday as shelling hits schools and hospitals/ <i>Cumartesiden bu yana Gazze'de 900'den fazla kişi hayatını kaybetti; topçu saldırıları okulları ve hastaneleri vurdu</i>	10.10.2023	Haber, Gazze'de artan ölü sayısını, okul ve hastanelerin hedef alınmasını ve sivil altyapının zarar görmesini temel problem olarak tanımlamaktadır.	İsrail'in Hamas'a ait olduğu belirtilen tesisleri hedef aldığı söylemi üzerinden kurulmaktadır.	'Gazze'de hiçbir yer güvenli değil' söylemi etrafında sivil kayıplar, yıkım ve sivillerin korunması gerekliliği vurgulanmaktadır.	Haberde insani yardımın sağlanması, kuşatmanın kaldırılması ve sivillerin korunmasına yönelik çağrılara yer verilmektedir. Birleşmiş Milletler ve sivil toplum kuruluşlarının açıklamaları aktarılmaktadır.
13	Israel declares siege of Gaza as Hamas threatens to start killing hostages <i>Hamas rehinenleri öldürmeye başlamakla tehdit ederken İsrail Gazze'yi kuşatma altına aldı</i>	10.10.2023	Haber, İsrail'in Gazze'yi 'tam kuşatma' altına alması ve su, gıda ile elektrik kaynaklarını kesmesiyle ortaya çıkan sivil mağduriyet üzerinden problemi tanımlamaktadır.	Hamas'ın saldırıları ile İsrail'in buna verdiği askeri ve siyasi yanıt arasındaki ilişki üzerinden kurulmaktadır.	Çocuklar, siviller ve kaçış imkânı bulunmayan bölgelerde yaşayan halk vurgulanarak insani boyut öne çıkarılmaktadır.	Haberde açık ve net bir çözüm önerisi sunulmamaktadır.
14	Israeli troops mass on Gaza border as death toll from Hamas attack passes 1,000 <i>Hamas saldırısında ölü sayısı 1.000'i aşarken İsrail birlikleri Gazze sınırında yığınak yapıyor</i>	10.10.2023	Haber, İsrail'deki ölü sayısının 1.000'i aşması, İsrail askerlerinin Gazze sınırına yığılması ve Gazze'ye yönelik hava saldırılarının sürmesi üzerinden çatışmayı tanımlamaktadır. Şiddet ve savaş atmosferi ön plana çıkarılmaktadır.	Hamas'ın saldırılarına bağlanmakta, İsrail'in askeri hazırlıkları bu bağlamda sunulmaktadır.	'Tarihteki en ölümcül militan saldırılardan biri' gibi ifadelerle trajedi ve dramatik ton güçlendirilmektedir. Ölü sayıları ve askeri yığınak ahlaki bir çerçevede aktarılmaktadır.	Haberde barış çağrısı ya da diplomatik çözüm önerisi sunulmamaktadır; kara harekâtının beklendiği ifade edilmektedir.
15	'It's like a nightmare': Families of Hamas hostages continue agonising wait for news/ <i>'Kabus gibiydi': Hamas'ın rehin aldığı kişilerin aileleri haber beklerken acı dolu bekleyişini sürdürüyor</i>	11.10.2023	Haber, rehinenlerin ailelerinin akıbet belirsizliği karşısında yaşadığı 'acı veren bekleyiş' üzerinden problemi tanımlamaktadır.	Hamas'ın saldırıları ve İsrail'in misilleme bombardımanları, neden-etki ilişkisi içinde birlikte ele alınmaktadır.	Ailelerin çaresizliği, belirsizlik, çocuklar ve sivillerin durumu vurgulanarak yoğun bir duygusal çerçeve kurulmaktadır.	Rehinenlerin serbest bırakılması yönünde çağrılara yer verilmektedir.

Haber No	Başlık	Tarih	Problem Tanımı	Nedensellik Atfı	Ahlaki Değerlendirme	Çözüm Önerisi
16	'It was a pogrom': Be'eri survivors on the horrific attack by Hamas terrorists 'Bu bir pogromdu': Be'eri'den kurtulanlar Hamas militanlarının korkunç saldırısını anlatıyor	11.10.2023	Haber, İsrail'in güneyinde yer alan Kibbutz Be'eri'de Hamas'ın 7 Ekim saldırısı sırasında sivillere yönelik gerçekleştirilen katliamı ve hayatta kalanların tanıklıklarını merkeze almaktadır.	Hamas'ın eylemlerine dayandırılmakta; İsrail'in askeri yanıtı ve mücadele süreci olayın bağlamsal arka planı olarak aktarılmaktadır.	Başlıkta kullanılan 'pogrom' ifadesi, tarihsel Yahudi karşıtlığı ve toplu şiddet çağrışımı yaparak güçlü bir ahlaki çerçeve oluşturmaktadır.	Haber, ağırlıklı olarak tanıklık ve betimleme düzeyinde kalmakta; açık bir çözüm ya da öneri sunmamaktadır.
17	Palestinians in Gaza fear impact of siege as sole power plant shuts down Gazze'deki Filistinliler, tek elektrik santralinin kapanmasıyla kuşatmanın etkilerinden endişe ediyor	11.10.2023	Haber, Gazze'nin tek elektrik santralinin devre dışı kalmasıyla kuşatma koşullarının ağırlaşmasını; hastanelerin ve sivil yaşamın işlevsiz hâle gelmesini temel problem olarak sunmaktadır.	İsrail'in sınır kapılarını kapatması ve yakıt akışını kesmesi üzerinden kurulmaktadır.	'Yüzlerce dehşete kapılmış insan', 'hastanelerin malzemelerinin tükenmesi' ve 'enkaz altında mahsur kalanlar' gibi ifadelerle sivil mağduriyet vurgulanmaktadır.	Açık bir çözüm önerisi sunulmamakla birlikte, insani yardım çerçevesine dolaylı göndermeler yapılmaktadır.
18	The buildings are now ashes: Nowhere feels safe from Israeli bombs in Gaza 'Binalar artık kül': Gazze'de İsrail bombalarından hiçbir yer güvenli hissettirmiyor	12.10.2023	Haber, 'binaların küllere dönmesi', 'Gazze'de hiçbir yerin güvenli olmaması' ve 'yüz binlerce kişinin yerinden edilmesi' gibi ifadeler üzerinden geniş ölçekli yıkımı problemleştirmektedir.	İsrail bombardımanları ve kuşatma koşullarına dayandırılmaktadır.	Gazze'deki sivil mağduriyet ve yaşam alanlarının yok edilmesi ahlaki çerçeve içinde aktarılmaktadır.	Haberde net bir çözüm önerisi yer almamakta; durum betimleyici bir anlatımla sunulmaktadır.
19	What are the rules of war – and how do they apply to the Israel–Gaza conflict? Savaşın kuralları nelerdir ve İsrail–Gazze çatışmasına nasıl uygulanır?	12.10.2023	Haber, saldırıların ardından tarafların hangi hukuki kurallara tâbi olduğu, sivil halkın korunması ve askeri-sivil hedef ayrımı gibi temel sorun başlıklarını gündeme getirmektedir.	Her iki tarafın silahlı çatışmaya girmesi ve sivillerin hedef alınması nedensellik çerçevesinde ele alınmakta; İsrail'in BM Antlaşması'nın 51. maddesi kapsamında meşru müdafaa hakkına atfı yapıldığı görülmektedir.	Sivillerin korunmasının önemi ve savaş hukukunun bağlayıcılığı vurgulanmaktadır.	Uluslararası kurallara uyulması ve savaş hukukunun denetlenmesi yönünde yönlendirici ifadeler yer almaktadır.
20	'There are no wreaths left': Israel begins burial of victims of Hamas attacks 'Artık çelenk kalmadı': İsrail, Hamas saldırılarında hayatını kaybedenleri defnetmeye başladı	12.10.2023	Haber, çok sayıda İsrailinin ölümü, toplu defin törenleri ve ülke genelinde yaşanan yas atmosferi üzerinden problemi tanımlamaktadır.	Yaşanan kayıplar Hamas saldırılarına bağlanarak sunulmaktadır.	Duygusal yoğunluğu yüksek bir haber dili kullanılarak mağduriyet ve ulusal acı ön plana çıkarılmaktadır.	Haberde belirgin bir çözüm önerisi sunulmamaktadır.
21	Hamas and Israel at war: What we know on day seven Hamas ve İsrail savaşta: Yedinci günde bilinenler	13.10.2023	Haber, kuzey Gazze'den yaklaşık 1,1 milyon kişiye '24 saat içinde tahliye' emri verilmesi, sivillerin güvenli bir yer arayışı içinde bombardıman altında kalması ve sivil araç konvoylarının hedef alınması üzerinden kitlesel yerinden edilme ve sivil mağduriyet ortamını problem olarak tanımlamaktadır.	7 Ekim'deki saldırının ardından gerçekleşen bombardımanlar ve askeri operasyonların siviller üzerindeki etkisi üzerinden kurulmaktadır.	Haber, insani kriz çerçevesinde etik bir sorgulama sunmakta; 'böyle bir hareketin yıkıcı insani sonuçlar doğurmadan gerçekleşmesinin imkânsız olduğu' vurgulanmaktadır.	Haberde açık bir çözüm önerisi sunulmamaktadır; mevcut durum betimleyici biçimde aktarılmaktadır.

Haber No	Başlık	Tarih	Problem Tanımı	Nedensellik Atfı	Ahlaki Değerlendirme	Çözüm Önerisi
22	Israel's darkest day: The 24 hours of terror that shook the country <i>İsrail'in en karanlık günü: Ülkeyi sarsan 24 saatlik terör</i>	13.10.2023	Haber, ani ve geniş kapsamlı bir saldırı sonucu sivil ve asker kayıplarının yaşanmasını, saldırının ölçeği ve şiddeti üzerinden temel problem olarak sunmaktadır.	Saldırının faili olarak Hamas net biçimde konumlandırılmakta; eylemler 'terörist saldırılar' söylemiyle çerçevelenmektedir.	'Terör', 'ülkenin en karanlık günü', 'masum siviller ateş altında' ve 'toplu cinayetler' gibi ifadelerle sivil mağduriyet ve ulusal travma ön plana çıkarılmaktadır.	Haber, ağırlıklı olarak bilgilendirme ve tanıklık işlevi görmektedir; belirgin bir çözüm önerisi sunmamaktadır.
23	US to send more arms to Israel before expected Gaza invasion <i>ABD, beklenen Gazze işgali öncesinde İsrail'e daha fazla silah gönderecek</i>	13.10.2023	Haber, İsrail'in Gazze'ye yönelik beklenen kara harekâtı öncesinde askeri hazırlıklarını ve ABD'nin İsrail'e ek silah gönderme kararını çatışmanın temel sorunsalı olarak sunmaktadır.	Hamas'ın 7 Ekim saldırısı sonrasında İsrail'in askeri hazırlıkları ve buna paralel olarak ABD'nin desteğini artırması üzerinden kurulmaktadır.	Haberde Birleşmiş Milletler'in sivillerin durumu konusundaki uyarılarına yer verilmeyle birlikte, silah sevkiyatının Gazze'deki sivil kayıplar üzerindeki etkisi sınırlı biçimde ele alınmaktadır.	ABD'nin askeri desteğinin sürdürülmesi ve hazırlıkların artırılması, örtük biçimde bir çözüm olarak sunulmaktadır.
24	Israel denies using white phosphorus munitions in Gaza <i>İsrail, Gazze'de beyaz fosfor mühimmatı kullandığı iddialarını reddediyor</i>	13.10.2023	Haber, Human Rights Watch'un İsrail'in Gazze ve Lübnan sınırında beyaz fosfor mühimmatı kullandığı yönündeki iddialarını ve İsrail ordusunun bu suçlamaları reddetmesini merkeze almaktadır.	İnsan hakları örgütlerinin sunduğu kanıtlar ve devam eden saldırı ortamı üzerinden kurulmaktadır.	Beyaz fosfor kullanımının siviller üzerindeki yıkıcı etkilerine vurgu yapılarak güçlü bir etik çerçeve oluşturulmaktadır.	Haberde doğrudan bir çözüm önerisi sunulmamakta; insan hakları mekanizmalarının devreye girmesi olasılığı dolaylı biçimde aktarılmaktadır.
25	'I'm just praying to God': People in Gaza caught between evacuation order, Hamas and bombs <i>'Sadece Tanrı'ya dua ediyorum': Gazze'de insanlar tahliye emri, Hamas ve bombalar arasında sıkıştı</i>	13.10.2023	Haber, Gazze'de sivillerin bir yanda İsrail'in kitlesel tahliye emri, diğer yanda Hamas'ın 'evde kalın' çağrılarını ve eş zamanlı ağır bombardıman arasında sıkışmış durumda olmasını temel problem olarak sunmaktadır.	İsrail'in yoğun bombardımanı ve kara harekâtı hazırlıkları ile Hamas'ın tahliye çağrılarının karşı tutumu üzerinden birlikte ele alınmaktadır.	Sivillerin ölüm ve yıkımın ortasında bırakıldığına ilişkin çok sayıda ifade kullanılarak güçlü bir insani ve ahlaki çerçeve kurulmaktadır.	Haberde açık bir çözüm önerisi yer almamakta; insani yardım ve destek çağrılarını dolaylı biçimde ifade edilmektedir.
26	Violence hits East Jerusalem and West Bank as Israel orders Gaza evacuation <i>İsrail'in Gazze için tahliye emri vermesiyle Doğu Kudüs ve Batı Şeria'da şiddet tırmandı</i>	13.10.2023	Haber, İsrail'in Gazze için tahliye emri verdiği dönemde Doğu Kudüs ve Batı Şeria'nın farklı noktalarında Filistinli göstericiler ile İsrail güvenlik güçleri arasında patlak veren şiddet olaylarını temel problem olarak sunmaktadır.	İsrail'in Gazze'ye yönelik kara harekâtı hazırlıkları ve buna paralel olarak Batı Şeria ve Doğu Kudüs'te Filistinli halkın gösterileri üzerinden kurulmaktadır.	16 Filistinlinin vurularak öldürülmesi ve Birleşmiş Milletler kayıtlarına göre Ekim ayının 2005'ten bu yana en fazla can kaybının yaşandığı dönemlerden biri olması vurgulanarak sivil ölümler ve artan şiddetin meşruiyeti sorgulanmaktadır.	Haberde açık ve net bir çözüm önerisi sunulmamaktadır.
27	Palestinians flee northern Gaza before expected Israeli ground invasion <i>Beklenen İsrail kara harekâtı öncesinde Filistinliler Gazze'nin kuzeyinden kaçıyor</i>	14.10.2023	Haber, İsrail ordusunun Kuzey Gazze'den halkın Güney'e tahliye edilmesi yönündeki çağrısının ardından kitlesel yerinden edilme, beklenen kara harekâtı öncesi kaçış ve bombardıman riski üzerinden problemi tanımlamaktadır.	Bombardımanların ve kuşatma koşullarının ağırlaşması, tahliye çağrıları ve beklenen kara operasyonu hazırlıklarıyla ilişkilendirilmektedir.	'Gazze'de 400.000'den fazla Filistinlinin hâlihazırda iç göçe maruz kalmış olması', 'yakıt yetersizliği', 'yaşlılar ve çocukların araçsız kalması' gibi ifadelerle sivil mağduriyet vurgulanmaktadır.	Net bir çözüm önerisi sunulmamakta; birlikte, sivil halkın durumu ve aciliyet duygusu öne çıkarılmaktadır.

Haber No	Başlık	Tarih	Problem Tanımı	Nedensellik Atfı	Ahlaki Değerlendirme	Çözüm Önerisi
28	Netanyahu forges rare moment of Israeli political unity – but for how long? <i>Netanyahu, İsrail’de nadir görülen bir siyasi birlik sağladı – peki bu ne kadar sürecek?</i>	14.10.2023	Haber, İsrail’deki siyasi parçalanma ve hükümet istikrarsızlığını temel problem olarak ele almakta; savaş koşullarının geçici bir siyasi birlik ortamı yarattığını vurgulamaktadır.	Hamas’ın 7 Ekim saldırısının ardından Netanyahu’nun ayrılıkçı partileri bir araya getirebilmesine olanak tanınması üzerinden iç siyasi dinamikler bağlamında kurulmaktadır.	‘Ürkütücü saldırı karşısında ulusal dayanışma’ söylemiyle ahlaki bir çerçeve oluşturulmakta; Gazze’deki sivil mağduriyetlere yer verilmemektedir.	Siyasi birlikteliğin geçici ve kırılan olduğu vurgulanmakta; net bir çözüm önerisi sunulmamaktadır.
29	‘The next stage is coming’: Israel issues warning as residents flee Gaza assault <i>Bir sonraki aşama geliyor</i> : Gazze saldırısından kaçan siviller varken İsrail uyarıda bulundu	14.10.2023	Haber, Kuzey Gazze’den sivillerin güneye doğru kaışı, askeri yoğunluk ve İsrail Başbakanı’nın ‘bir sonraki aşama geliyor’ uyarısı üzerinden çatışmanın tırmanışını problem olarak sunmaktadır.	İsrail’in askeri hazırlıkları ve devam eden bombardımanları ile sivil kaçış arasındaki ilişki üzerinden kurulmaktadır.	Sivil mağduriyetlere odaklanan bir haber dili kullanılarak insani boyut vurgulanmaktadır.	Yardım kuruluşlarının açıklamalarına yer verilmeyle birlikte, çözüm boyutunun sınırlı kaldığı görülmektedir.
30	‘My parents sacrificed their lives for me’: Agony of 16-year-old survivor of Hamas attack <i>Ailem benim için hayatını feda etti</i> : Hamas saldırısından kurtulan 16 yaşındaki gencin acısı	14.10.2023	Haber, Hamas saldırısından sağ kurtulan 16 yaşındaki bir gencin yaşadığı travma ve sivil mağduriyet üzerinden problemi tanımlamaktadır.	Hamas’ın saldırıları ve sivil yerleşimlere yönelik baskınlar üzerinden kurulmaktadır.	Anne ve babasını kaybeden gencin tanıklığı, saldırı anına ilişkin travmatik anlatımlar aracılığıyla güçlü bir duygusal ve ahlaki çerçeve oluşturmaktadır.	Haber, tanıklık anlatımı düzeyinde kalmakta; belirgin bir çözüm önerisi sunmamaktadır.
31	Sunak promises Israel ‘unqualified support in face of evil’ – but makes no mention of Gaza’s plight <i>Sunak, “kötülük karşısında koşulsuz destek” sözü verdi – ancak Gazze’nin durumuna değinmedi</i>	14.10.2023	Haber, Birleşik Krallık Başbakanı’nın İsrail’e verdiği güçlü destek beyanını merkeze alarak problemi ‘İsrail’e yönelik saldırı ve buna karşı verilen mücadele’ çerçevesinde tanımlamaktadır.	Hamas’ın saldırıları, İsrail’in mağduriyeti ve Birleşik Krallık’ın bu bağlamda sunduğu siyasi destek üzerinden kurulmaktadır.	İsrail’in kendini savunma hakkı ve ‘kötülüğe karşı birlik’ söylemi duygusal bir dil aracılığıyla aktarılırken, Gazze’deki sivil mağduriyetlere yer verilmemektedir.	Haberde açık bir çözüm önerisi sunulmamaktadır.
32	Israeli ground offensive in Gaza faces physical and political risks <i>İsrail’in Gazze’deki kara harekâtı fiziksel ve siyasi risklerle karşı karşıya</i>	14.10.2023	Haber, uzun süredir planlanan kara harekâtının askeri üstünlüğe rağmen başarı garantisi taşımadığına ve potansiyel olarak ağır insani sonuçlar doğurabileceğine dikkat çekmektedir.	İsrail’in saldırı hazırlıkları ile Gazze’deki tünel ağı, yüksek nüfus yoğunluğu ve kentsel savaş koşulları gibi yapısal risk faktörleri üzerinden kurulmaktadır.	Saldırının ‘korkunç insani sonuçlar’ doğurabileceği vurgulanarak etik bir kaygı dile getirilmektedir.	Belirgin bir çözüm önerisi sunulmamakta; operasyonun nasıl daha güvenli yürütülebileceğine dair sınırlı değerlendirmeler yer almaktadır.
33	‘The next stage is coming’: Israel issues warning as residents flee Gaza assault <i>Bir sonraki aşama geliyor</i> : Gazze saldırısından kaçan siviller varken İsrail uyarıda bulundu	14.10.2023	Haber, sivillerin kitlesel biçimde yerinden edilmesi, hava saldırısı tehdidi, kara harekâtı riski ve derinleşen insani kriz üzerinden problemi tanımlamaktadır.	İsrail’in kara harekâtı planları ve yoğun bombardıman tehdidiyle ilişkilendirilmektedir.	Sivil mağduriyet, kadın ve çocuk ölümleri ile kaçışın çaresizliği ön plana çıkarılmaktadır. Ancak sorumluluk ve kurumsal koruma mekanizmalarına ilişkin tartışmalar arka planda kalmaktadır.	Somut ve uzun vadeli bir çözüm önerisi sunulmamaktadır; insani yardım çağrıları ön plana çıkmaktadır.
34	‘What are they waiting for?’: Britons in Gaza feel abandoned by UK government <i>Neyi bekliyorlar? Gazze’deki Britanyalılar, Birleşik Krallık hükümeti tarafından terk edilmiş hissediyor</i>	27.10.2023	Haber, Gazze’de bulunan ya da bölgede mahsur kalan Birleşik Krallık vatandaşlarının yaşadığı belirsizlik ve güvensizlik durumunu temel problem olarak ele almaktadır.	Birleşik Krallık hükümetinin yetersiz müdahalesi ve sınır geçişlerindeki zorluklar üzerinden kurulmaktadır.	Sivil mağduriyet ve devletin vatandaşlarına karşı sorumluluğu tartışmaya açılmaktadır.	Birleşik Krallık hükümetinin vatandaşlarını tahliye etmesi ve güvenli bölgelere transfer sağlaması gerektiği ifade edilmektedir.

Haber No	Başlık	Tarih	Problem Tanımı	Nedensellik Atfı	Ahlaki Değerlendirme	Çözüm Önerisi
35	'It will be slow, very hard': Can Israel achieve its aims in Gaza invasion? 'Yavaş ve çok zor olacak': İsrail, Gazze işgalindeki hedeflerine ulaşabilir mi?	27.10.2023	Haber, İsrail'in Gazze'ye yönelik planladığı kara harekâtının hedeflerindeki belirsizlik ve operasyonun stratejik zorluklarını temel problem olarak sunmaktadır.	Hamas'ı ortadan kaldırma hedefi ile kentsel savaş koşulları, tünel yapıları ve yoğun sivil nüfus gibi sahadaki zorlukların çatışması üzerinden kurulmaktadır.	Kara harekâtının hem askeri hem de insani açıdan 'yüksek bedel' doğuracağı vurgulanmaktadır.	Haberde açık bir çözüm önerisi sunulmamakta; belirsizlik ve şüphe unsurları öne çıkarılmaktadır.
36	Israelis hesitant over Gaza ground invasion amid hostage fears, poll shows) Ankete göre rehine endişeleri nedeniyle İsraililer Gazze kara harekâtına temkinli yaklaşıyor	27.10.2023	Haber, planlanan kara harekâtına ilişkin İsrail kamuoyunda oluşan tereddütleri; belirsizlik, güvenlik kaygıları, rehine riski ve askeri-insani maliyetler üzerinden bir karar problemi olarak tanımlamaktadır.	Kamuoyunun kara harekâtına yönelik çekinceleri ve rehine güvenliğine ilişkin endişeler üzerinden kurulmaktadır.	'İnsani risk', 'sivil kayıplar' ve 'rehine güvenliği' gibi etik kaygılar haber söyleminde öne çıkarılmaktadır.	Haberde açık bir çözüm önerisi sunulmamaktadır.
37	Israel-Gaza war: UN general assembly calls for 'immediate, durable humanitarian truce' İsrail-Gazze savaşı: BM Genel Kurulu 'derhal ve kalıcı insani ateşkes' çağrısı yaptı	27.10.2023	Haber, devam eden şiddet ortamı, derinleşen insani kriz ve sivillerin ağır mağduriyeti üzerinden problemi tanımlamaktadır. Birleşmiş Milletler kararının gerekçesi olarak artan sivil ölümler, insani yardıma erişimin engellenmesi ve kitlesel yerinden edilme riski gösterilmektedir.	Hem askeri hem de siyasi sorumlulukların çatışmasının sürmesindeki rolü üzerinden ele alınmaktadır.	BM çağrısı; sivillerin korunması, insani yardım hakkı ve rehinelere serbest bırakılması gerekliliği üzerinden güçlü bir etik çerçeve sunmaktadır.	Birleşmiş Milletler'in 'acil ve kalıcı insani ateşkes' çağrısı, diplomatik ve hukuki çözüm arayışlarını görünür kılmaktadır.
38	Amid the blasts of countless bombs, the rattle of gunfire shows Israelis are in Gaza – and will stay Sayısız bombanın patlaması ve silah sesleri, İsraililerin Gazze'de olduğunu ve kalacağını gösteriyor	28.10.2023	Haber, 27 Ekim gecesi İsrail birliklerinin Gazze'ye yönelik kara harekâtının başlamasını; geniş çaplı yıkım, sivil kayıp riski ve bölgenin askeri kontrol altına alınması süreci olarak problemleştirmektedir.	Hamas'a karşı 'terörle mücadele' söylemi ve İsrail'in tünel altyapısını yok etme ile Hamas liderliğini etkisizleştirme hedefleri üzerinden kurulmaktadır.	'Yüzlerce bomba' ve 'kesintisiz ateş' gibi ifadelerle sivil yerleşimlerin ve sivil nüfusun kaçınılmaz biçimde zarar göreceği vurgulanmaktadır.	Haberde açık bir çözüm önerisi sunulmamakta; durum bilgilendirme ve olası sonuçlar çerçevesinde aktarılmaktadır.
39	'Lord, where do we go?' Gaza's social media voices begin to fall silent 'Tanrım, nereye gideceğiz?': Gazze'de sosyal medya sesleri susmaya başlıyor	28.10.2023	Haber, artan bombardıman ve kara harekâtı sürecinde Gazze'de iletişim altyapısının çökmesini; internet ve telefon hatlarının kesilmesiyle sivillerin sesinin büyük ölçüde susturulmasını temel problem olarak ele almaktadır.	Devam eden askeri operasyonlar, hava saldırıları, elektrik kesintileri ve panik ortamı üzerinden kurulmaktadır.	Sivillerin 'güvenli hiçbir yer olmadığı' sokaklarda öldükleri yönündeki ifadeleriyle sivillerin korunma hakkının ihlal edildiği vurgulanmaktadır. Ancak kurumsal sorumluluklar sınırlı biçimde ele alınmaktadır.	İletişim kanallarının yeniden kurulması, insani yardıma erişimin sağlanması ve sivillerin korunması yönünde dolaylı çağrılar yer almakta; bütüncül bir çözüm önerisi sunulmamaktadır.
40	'A spider's web of tunnels': Inside Gaza's underground network being targeted by Israel 'Örümcek ağı gibi tüneller': İsrail'in hedef aldığı Gazze'nin yeraltı ağına içeriden bir bakış	28.10.2023	Haber, Gazze'deki yeraltı tünel ağını 'derin ve karmaşık bir güvenlik problemi' olarak konumlandırmakta; savaşın yeraltı boyutunu problemleştirmektedir.	Hamas tarafından inşa edilen tünel altyapısının 'gizli ve sürekli bir tehdit' olarak sunulması üzerinden kurulmaktadır.	85 yaşındaki bir rehinenin tanıklığı aracılığıyla tünel sisteminin fiziksel ve psikolojik boyutları vurgulanmakta; 'örümcek ağı' metaforu ile karmaşıklık ve tehdit algısı güçlendirilmektedir.	Haberde açık bir alternatif çözüm önerisi sunulmamakta; İsrail'in askeri hedefleri ve stratejik öncelikleri öne çıkarılmaktadır.

Haber No	Başlık	Tarih	Problem Tanımı	Nedensellik Atfı	Ahlaki Değerlendirme	Çözüm Önerisi
41	Netanyahu declares a 'second war of independence' as fears for Gazans grow <i>Gazze'ye yönelik endişeler artarken Netanyahu 'ikinci bağımsızlık savaşı' ilan etti</i>	28.10.2023	Haber, İsrail Başbakanı Netanyahu'nun kara harekâtının genişletildiğini ilan ederek ülkede 'İkinci Bağımsızlık Savaşı'nın başladığını duyurmasını merkezine almaktadır. Genişletilen kara harekâtı ve yoğun bombardımanla birlikte Gazze'de sivil nüfus açısından büyük bir insani kriz riski problem olarak tanımlanmaktadır.	Hamas'ın askeri ve yönetsel kapasitesinin ortadan kaldırılması hedefiyle ilişkilendirilmekte; yeraltı yapıları ve tüneller 'düşman unsurlar' olarak çerçevelenmektedir.	Gazze'deki sivil halkın yaşam hakkı, insani yardıma erişim hakkı ve korunma hakkının ihlal edilebileceği dolaylı biçimde ima edilmektedir. Ancak bu ihlallerin sorumluluğu açık biçimde tartışılmamaktadır.	Savaş ilanı ve genişletilmiş askeri operasyon kararı aktarılmakta; insani yardım, diplomasi, ateşkes veya sivil korumaya yönelik alternatif çözüm yolları gündeme getirilmemektedir. Bu yönüyle haber, askeri ve stratejik yaklaşımı normalleştiren bir çerçeve sunmaktadır.
42	Anguish of Gaza residents as phones return to life with news of those lost <i>Telefonlar yeniden çalışmaya başlayınca Gazze halkı kaybettiklerinin haberleriyle sarsıldı</i>	29.10.2023	Haber, yaklaşık 36 saat süren iletişim kesintisinin ardından Gazze'de telefon ve iletişim kanallarının yeniden çalışmaya başlamasıyla birlikte, bombardıman ve kara harekâtı sırasında hayatını kaybedenlere dair haberlerin ortaya çıkmasını temel problem olarak sunmaktadır. Görünmezlik, haber alamama ve kayıp duygusu ön plana çıkarılmaktadır.	İsrail'in bombardımanı, kara harekâtı ve iletişim altyapısının hedef alınmasıyla ilişkilendirilmektedir. Savaşın yoğunluğu nedeniyle sivil altyapının ve iletişim kanallarının çöktüğü vurgulanmaktadır.	Sivil halkın yaşam hakkı, bilgiye erişim hakkı ve korunma hakkı açısından ciddi bir etik kriz olduğu vurgulanmaktadır. 'Çocuklar', 'aileler', 'yaşlılar' gibi gruplara yapılan atıflarla insani mağduriyet görünür kılınmaktadır.	Haberde insani yardım, koruma ve önceliklendirme temaları çerçevesinde dolaylı çözüm önerilerine yer verilmektedir.
43	Gaza diary part 12: 'We don't have access to the internet ... We are blindfolded' <i>Gazze günlüğü Bölüm 12: 'İnternete erişimimiz yok... Gözlerimiz bağlı'</i>	29.10.2023	Haber, Ziad adlı bir Filistinlinin son 48 saat içinde yaşadıklarını aktararak Gazze halkının dış dünya ile bağlantısının tamamen kesilmesini, haber alamamayı ve temel haklardan mahrum bırakılmayı problem olarak tanımlamaktadır.	Bombardımanlar, altyapıya yönelik saldırılar, iletişim hatlarının kesilmesi ve kuşatma koşullarıyla doğrudan ilişkilendirilmektedir.	'Gözleri bağlıyız' ve 'karartıldık' gibi ifadelerle insani kriz güçlü biçimde aktarılmaktadır. Ancak iletişim kesintisinin kim tarafından, nasıl ve hangi mekanizmalarla kontrol edildiği gibi sorular yanıtlanmamakta; askeri ve hukuki sorumluluklar görünür kılınmamaktadır.	Haberde insani müdahale gerekliliği çözüm çerçevesi olarak sunulmaktadır.
44	Israel under growing pressure to trade Palestinian prisoners for Gaza hostages <i>İsrail, Gazze'deki rehineler karşılığında Filistinli mahkûmları takas etmesi yönünde artan baskı altında</i>	29.10.2023	Haber, Gazze'de tutulan yaklaşık 229 rehine karşılığında Filistinli tutukluların serbest bırakılması yönündeki baskının artmasını ve bu tartışmayı temel problem olarak sunmaktadır.	7 Ekim saldırısı, İsrail'in uzun süredir devam eden tutuklama ve cezaevi politikaları ile savaş sonrası güvenlik kaygıları üzerinden kurulmaktadır.	Rehinelerin ailelerinin çaresizliği, endişesi ve sevdiklerini kurtarma talepleri ön plana çıkarılarak duygusal bir ahlaki çerçeve oluşturulmaktadır.	Haberde, binlerce Filistinli tutuklunun serbest bırakılması karşılığında rehinelerin takas edilmesi önerisi sunulmaktadır.
45	Civil order 'starting to break down' in Gaza as people raid UN warehouses <i>İnsanların BM depolarına baskın düzenlemesiyle Gazze'de sivil düzen 'çökmeye başlıyor'</i>	29.10.2023	Haber, üç haftadır süren kuşatma ve bombardıman altında, yaklaşık 2 milyon insanın yaşadığı Gazze'de gıda, su ve ilaç gibi temel ihtiyaçlara erişimde yaşanan ciddi kıtlığı ve sosyal düzenin bozulmasını problem olarak tanımlamaktadır.	Savaş ve kuşatma koşulları, insani yardımın yetersiz ve düzensiz biçimde ulaştırılmasıyla ilişkilendirilmektedir. Metinde ayrıca yardımların engellenmesinin olası bir savaş suçu olabileceğine dair uluslararası hukuk temelli uyarılara yer verilmektedir.	'2 milyon insan kuşatma altında', 'temel ihtiyaçlara erişim yok' gibi ifadelerle sivil mağduriyet ve insani kriz merkeze alınmaktadır.	Haberde doğrudan politik bir çözüm önerisi sunulmamaktadır; ancak insani müdahale, koruma ve uluslararası toplumun harekete geçmesi gerektiği güçlü biçimde ima edilmektedir.

Kaynak: Yazar tarafından, The Guardian gazetesinde yayımlanan haberlerin Entman çerçeveleme modeli kapsamında analiz edilmesiyle oluşturulmuştur.

Bulgular

Bu çalışma kapsamında incelenen 45 haber, Entman'ın çerçeveleme modeli doğrultusunda analiz edilmiş; problem tanımı, nedensellik atfı, ahlaki değerlendirme ve çözüm önerisi boyutlarında ortaya çıkan ortak örüntüler doğrultusunda aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır. Analizlerin sonucuna göre Problem Tanımı bağlamında olay merkezli ve daraltılmış çerçeve sunulmaktadır. İncelenen haberlerin büyük çoğunluğunda problem tanımının olay merkezli ve kısa vadeli bir perspektifle kurulduğu görülmektedir. Haberler genellikle ' Hamas saldırısı' 'İsrail'in askeri karşılığı' 'rehineler' 'sivil kayıplar' gibi anlık gelişmeler üzerinden kurgulanmaktadır. Bu çerçeveleme biçimi, Gazze'de yaşanan krizi tarihsel ve yapısal bağlamından kopararak, çatışmayı yalnızca 7 Ekim sonrası gelişmelere indirgemektedir. Özellikle Gazze ablukası, işgal politikaları, yerleşim stratejileri ve uzun süreli güç asimetrisi gibi unsurlar problem tanımının dışında bırakılmaktadır. Dolayısıyla problem, yapısal bir siyasal kriz olarak değil, ani bir güvenlik sorunu ve insani trajedi olarak sunulmaktadır.

Nedensellik atfı analiz edildiğinde, haberlerin önemli bir kısmında ilk nedensel tetikleyici olarak Hamas'ın saldırıları konumlandırılmakta ve İsrail'in askeri eylemleri ise çoğunlukla 'karşılık' veya 'savunma' olarak çerçevelenmektedir. Bu durum, nedenselliğin tarihsel süreçten koparıldığını ve doğrusal bir yapı içinde sunulduğunu göstermektedir. Özellikle şu bulgu öne çıkmıştır; İsrail'in bombardımanları, kuşatma uygulamaları ve altyapı kesintileri sıklıkla aktarılmasına rağmen, bu eylemlerin politik bağlamı, stratejik hedefleri ve uluslararası hukuk çerçevesindeki konumu çoğu zaman analitik biçimde tartışılmamıştır. Bu durum, çatışmanın nedenlerini çok katmanlı bir yapı yerine basitleştirilmiş bir sebep sonuç bağlamına indirgemıştır.

Ahlaki değerlendirme boyutunda haberlerin büyük bölümünde duygusal ve dramatik bir anlatının öne çıktığı görülmektedir. Özellikle 'çocuklar' 'aileler' 'rehineler' 'korku', 'çaresizlik', 'trajedi' gibi temalar üzerinden güçlü bir insani mağduriyet söylemi kurulmaktadır. Bu durum empati üretimini güçlendirir ancak politik ve yapısal analizi geri planda bırakmaktadır. Dolayısıyla haber söylemi, çatışmayı ahlaki bir trajedi olarak sunarken sorumluluk, hesap verebilirlik ve adalet gibi kavramları sınırlı biçimde ele almaktadır. Bir diğer bulgu olarak analiz edilen haberlerde, hukuki terimlerin sınırlı kullanıldığı görülmüştür. Özellikle savaş suçu, uluslararası hukuk ihlali, insan hakları ihlali ya da orantısız güç kullanımı kavramlarının ya hiç kullanılmadığı ya da dolaylı ve nötr bir dil içinde sunulduğu görülmektedir. Bu durum, medya söyleminin tarafsızlık görünümü altında olması gereken değerlendirmeyi sınırlandırdığı söylenebilir.

Entman modelinin çözüm önerisi boyutunda haberlerin büyük çoğunluğunda açık ve sistematik bir çözüm önerisinin bulunmadığı ve önerilerin genellikle sınırlı ve yüzeysel düzeyde kaldığı tespit edilmiştir. Mevcut çözüm çerçeveleri çoğunlukla; insani yardım çağrıları, ateşkes talepleri, rehinenin serbest bırakılması çerçevesinde kalmıştır. Siyasi öçözüm yolları, güç asimetrisinin giderilmesi, kalıcı barış gibi yapısal çözüm önerileri haber söylemlerinde yer almamaktadır.

Bu çalışmada elde edilen bulgular, medya çerçevelemesinin ideolojik ve seçici doğasına işaret eden mevcut literatür ile büyük ölçüde örtüşmektedir. Özellikle Park ve Oliullah (2025)'in ortaya koyduğu üzere, Batı medyasının çatışma haberlerinde 'güvenlik', 'insani kriz' ve 'ahlaki sorumluluk' çerçevelerini öne çıkardığı bulgusu, bu çalışmada The Guardian örneğinde de doğrulanmıştır. İncelenen haberlerde sivil mağduriyetin ve insani dramın yoğun biçimde vurgulanması, ancak buna karşın tarihsel ve yapısal bağlamın sınırlı kalması, Hussien(2025) ile Sarwar ve Qasim (2025)'in medya söyleminin aktör temsilleri ve başlık yapıları üzerinden ideolojik yönelimler ürettiği yönündeki tespitleriyle paralellik göstermektedir. Benzer biçimde, Damayanti ve Setyawan (2025)'in Batı medya kuruluşlarının Hamas'ı aktif tehdit unsuru olarak konumlandırırken İsrail'i çoğunlukla savunma pozisyonunda sunduğu bulgusu, bu çalışmada nedensellik atfının büyük ölçüde Hamas saldırıları üzerinden kurulmasıyla örtüşmektedir. Bununla birlikte, bu çalışma literatüre ek olarak,

yalnızca çerçevelerin varlığını değil, aynı zamanda bu çerçeveler aracılığıyla üretilen kör noktaları sistematik biçimde ortaya koyarak katkı sunmaktadır. Özellikle hukuki ve etik dilin sınırlandırılması, sorumluluk atfının belirsiz bırakılması ve çözüm önerilerinin yüzeysel kalması gibi bulgular, mevcut çalışmaların işaret ettiği ideolojik çerçeveleme süreçlerini daha derinleştirerek medya söyleminin epistemik sınırlarını görünür kılmaktadır.

Tartışma

Birleşmiş Milletler'in Gazze raporunda; 9 Ekim 2023'te İsrail Savunma Bakanı Y. Gallant 'tam bir kuşatma, elektrik yok, yiyecek yok, su yok, yakıt yok' açıklamasını yaptığında, dönemin İsrail Enerji Bakanı I. Katz'ın şu ifadesi yer alır; 'Gazze'ye insani yardım mı? Hiçbir elektrik düğmesi açılmayacak, hiçbir su musluğu açılmayacak. Zaten kuşatma altında olan bir nüfusa temel ihtiyaç maddelerini kasten vermemek, bombaların yol açtığından daha sessiz ölümlere neden olacaktır' ifadesini kullanmıştır. The Guardian 9 Ekim 2023 tarihli haberlerinde bu söylemin yer almadığı görülmektedir. 10 Ekim 2023 tarihinde İsrail Savunma Bakanı Y. Gallant Filistinlilerden 'insan hayvanlar' olarak bahsettiği ve Gazze'ye 'tam saldırı' yapılacağını, 'tüm kısıtlamaların kaldırıldığını' ve 'Gazze'nin asla eski haline dönmeyeceğini' beyan etmiş; yine aynı tarihte IDF Sözcüsü Daniel Hagari, orantısız ve ayırım gözetmeyen bir şiddet stratejisi sergileyerek 'azami zarar' vermeye odaklanılması gerektiğini belirtmiş ancak gazetenin haberlerinde bu söylemlerin hiçbirinin yer almadığı görülmüştür. Yine aynı raporda, komuta yetkisine sahip üst düzey İsrailli yetkililer, soykırım niyetini gösteren kamuoyu açıklamaları yayınlamıştır. Bunlardan biri 13 Ekim 2023 tarihinde Cumhurbaşkanı Isaac Herzog'un '7 Ekim saldırısından oradaki bütün bir ulusun sorumlu olduğunu' ve İsrail'in 'onların belini kıracağını' söylemesidir. Aynı tarihte The Guardian'daki haberlere bakıldığında bunların hiçbirinin yer almadığı, ağırlıklı olarak İsrail'in saldırı hazırlıkları çerçevesinde haberlerin yer aldığı görülmektedir.

Kara harekâtı hazırlıklarının başladığı 13 Ekim 2023 tarihli haberlerin temaları Hamas'ın saldırısı, kara harekâtı hazırlıkları, İsrail halkının yaşadığı korku çerçevesinde verilmiştir. Aynı tarihte Gazze'nin kuzeyindeki 1,1 milyon Filistinlinin 24 saat içinde İsrail'in belirlediği güneydeki güvenli bölgelere tahliye edilmesinin emredildiği, bu toplu tahliyede sivillerin güvenliğini arttırmak yerine, yoğun bir bombardıman kampanyasının ortasında yapılan tahliyelerin büyüklüğü ve rastgele bir şekilde iletilen güvenli bölgeler sistemi, uzun süreli iletişim kesintileriyle birlikte panik, zorla yerinden edilme ve toplu katliam seviyelerini arttırdığı belirtilmiştir. İsrail, 13 Ekim'deki tahliye emirlerinin ve güney Gazze'nin göstermelik olduğu ortaya çıkan güvenli bölgeye dönüştürülmesinin hemen ardından, hasta ve yaralılar da dahil olmak üzere kuzey Gazze'de kalan sakinleri yasadışı bir şekilde 'canlı kalkan' ve terörizmin 'suç ortakları' olarak kategorize edildiği ve toplu tahliye emrinin bölgedeki 22 hastaneyi kapsamakta, hastanelerde barınan 2,000'den fazla hasta ve yerinden edilmiş insanı riske atmış ve kalanları yaşamı idame ettirecek hizmetlerden mahrum bıraktığı BM raporunda ifade edilmiştir.

İsrail'in Gazze'ye kara harekâtının başladığı gün olan 27 Ekim 2023 tarihinde The Guardian gazetesinde 'What are they waiting for?': Britons in Gaza feel abandoned by UK government' haberi; Batı medyasında kendi vatandaşları üzerinden üzerinden nasıl ayrı bir insani mağduriyet kategorisi kurulduğunu göstermesi açısından önemlidir. Böylece batı izleyicisi daha tanıdık ve empati kolaylığı sağlayan bir insani profil oluşturmuştur. Filistinli sivillerin görünmez kalması, yapısal nedenlerin, güç ilişkilerinin görünmez kaldığı görülmektedir. Ayrıca 27-29 Ekim haberlerinde belirgin bir başka eğilim, iletişim kesintisinin yalnızca teknik bir problem gibi sunulmasıdır. Oysa bu kesinti, epistemik düzeyde bir bilgi ve temsil hakkı ihlalidir. Siviller yalnızca bombalanmakla kalmaz, 'görünmez' hâle de getirilir. Medya söylemi, bu temsil kaybını görünür kılsa bile, onu politik bir 'bilgi suçu' olarak çerçevelemez. Yani 'susturulmuşluk' görünürdür ama 'susturan güç' görünmezdir. Bilgi akışının kesilmesi, şiddetin en görünmez biçimidir çünkü hem tanıklığı hem hesap verebilirliği ortadan kaldırır. Sonuç olarak gazetenin Gazze temsili, insani duyarlılığı merkeze alırken, politik faillik ve

tarihsel adaletsizliği perdeleyen bir ahlaki çerçeveleme üretmektedir.

Sonuç

Medya, yalnızca bilgi aktaran bir araç olmanın ötesinde, toplumsal gerçekliğin nasıl algılanacağını belirleyen bir anlamlandırma mekanizmasıdır. Özellikle savaş ve çatışma dönemlerinde medya söylemi, olayların hangi yönlerinin görünür kılınacağını, hangi aktörlerin nasıl temsil edileceğini ve hangi bağlamların dışarıda bırakılacağını belirleyerek, kamuoyunun olayları yorumlama biçimini doğrudan etkiler. Bu bağlamda medya sadece gerçekliği yansıtan pasif bir araç değil, aynı zamanda seçici, yapılandırıcı ve ideolojik bir üretim alanı olarak işlev görür. Gazze savaşı gibi yoğun politik ve insani boyutlar içeren krizlerde ise bu rol daha da belirginleşmekte ve medya söylemi, hem şiddetin görünür kılınmasında hem de belirli anlam çerçevelerinin yeniden üretilmesinde kritik bir konum üstlenmektedir.

Çalışma kapsamında irdelenen haberlerin tamamında doğrusal ve olay merkezli bir anlatı olduğu görülmektedir. Hamas'ın saldırısı ve İsrail'in misillemesi ekseninde verilen haberlerin hepsinde Filistin meselesinin geçmişi, yıllardır süren Gazze ablukası ve uluslararası hukukun sistematik ihlalleri görünmez kılınmıştır. Sivil ölümler ve insani krize vurgunun altı sıkça çizilse de anlatı ahlaki bir tradejiye indirgenir böylece güç asimetrisi iki tarafın (İsrail'in devletsel kapasitesi ile Gazze'nin kuşatılmışlığı) eşit konumlandığı bir çerçevede verilir. The Guardian gazetesinin 7 Ekim–7 Kasım 2023 tarihleri arasındaki Gazze haberlerini çerçeveleme kuramı bağlamında inceleyerek, medya söyleminin yalnızca bilgi aktaran bir araç olmadığını; aynı zamanda anlamı seçen, sınırlayan ve yeniden üreten bir yapı olduğunu ortaya koymuştur. Elde edilen bulgular, haberlerde belirli olayların ve aktörlerin görünür kılınırken, çatışmanın tarihsel, yapısal ve politik boyutlarının büyük ölçüde arka planda bırakıldığını göstermektedir.

Haber dilinde savaş suçu, insan hakları, soykırım gibi kavramlar ya hiç yer almamakta ya da tarafsız rapor dili içinde nötrleştirilmektedir. Sivil halkın deneyimleri dramatik ve duygusal anlatılarla temsil edilmiştir. Savaşın acı tablosu duygusal tanıklık çerçevesinde verilirken kim, neden, nasıl gibi soruların görünmez olduğu görülür. Bir diğer belirgin tema da sorumluluk atfının çoğunlukla belirsiz bırakılmasıdır. Haberlerde bombardımanlar, elektrik ve iletişim kesintileri, yardım engelleri veya fosfor mühimmatı kullanımı aktarılırken, bu eylemlerin faili, hukuki statüsü ya da uluslararası sorumluluk zinciri genellikle açık biçimde tanımlanmaz. Çözüm önerisi kısmında ise çoğunlukla ateşkes çağrısı, insani yardım, rehinelere serbest bırakılması gibi temalara yer verilirken; çatışmanın kökenindeki güç asimetrisi, uluslararası hukuk gibi politik konular görünmez kalmıştır.

The Guardian gazetesinin Gazze savaşını ele alış biçimi, görünür olan ile görünmeyen arasında belirgin bir ayrım üretmektedir. Haber söylemi, çoğu zaman 'terörle mücadele, insani dram, acil kriz' temaları çerçevesinde konumlanırken; bu üçlü yapı, çatışmanın tarihsel, hukuksal ve yapısal arka planını sistematik biçimde örtüklediği görülmektedir. Bu durum, Entman'ın (1993) çerçeveleme modelinde tanımladığı 'problem tanımı' ve 'nedensellik' boyutlarının daraltılarak sadece şiddetin görüntüsü ve şimdiki an etrafında kurulması anlamına gelir. Dolayısıyla, The Guardian gibi liberal-merkez sol bir yayının organında dahi, görünür olanın sürekli olarak 'savaşın insani bedeli' üzerinden kurgulandığı; ancak yapısal, tarihsel, sömürgeci ve hukuksal dinamiklerin sistematik biçimde sessizleştirildiği görülür.

Ahlaki değerlendirme boyutunda ise haber söyleminin güçlü bir insani ve duygusal çerçeve kurduğu görülmektedir. Sivil kayıplar, mağduriyetler ve bireysel hikâyeler aracılığıyla empati üretimi sağlanmakta; ancak bu yaklaşım, çoğu zaman politik sorumluluk, hesap verebilirlik ve adalet tartışmalarının geri planda kalmasına neden olmaktadır. Bu bağlamda, acının görünür kılınması ile bu acının nedenlerinin sorgulanması arasında belirgin bir dengesizlik ortaya çıkmaktadır.

Çözüm önerileri açısından bakıldığında, haberlerin büyük ölçüde sınırlı ve yüzeysel bir yaklaşım sergilediği görülmektedir. İnsani yardım ve ateşkes çağrıları ön plana çıkmakla birlikte, çatışmanın

kökenine inen, kalıcı ve yapısal çözüm arayışlarına yönelik bir çerçeve sunulmamaktadır. Bu durum, medyanın krizi yönetmeye yönelik kısa vadeli yaklaşımları görünür kılarken, uzun vadeli dönüşüm ihtiyacını görece görünmez kıldığını göstermektedir.

Çalışmanın en önemli sonuçlarından biri, medya söyleminde ortaya çıkan kör noktaların sistematik bir nitelik taşımasıdır. Bu kör noktalar tarihsel bağlamın dışlanması, sorumluluğun belirsizleştirilmesi, hukuki ve etik değerlendirmelerin sınırlı kalması ve çözüm perspektifinin daraltılması şeklinde kendini göstermektedir. Böylece medya, bir yandan insani duyarlılığı güçlendirirken, diğer yandan çatışmanın yapısal dinamiklerini ve güç ilişkilerini yeterince görünür kılmamaktadır.

Sonuç olarak, bu çalışma, medya çerçevelemesinin yalnızca neyin söylendiğini değil, neyin söylenmediğini de analiz etmeyi gerektirdiğini ortaya koymaktadır. Gazze örneğinde olduğu gibi, görünür olan ile görünmez olan arasındaki bu ayrım, medya söyleminin ideolojik boyutunu anlamak açısından kritik bir öneme sahiptir. Bu nedenle, gelecekte yapılacak çalışmaların, medya içeriklerini yalnızca temsil edilen unsurlar üzerinden değil, aynı zamanda dışarıda bırakılan ve sessizleştirilen unsurlar üzerinden de değerlendirmesi önem taşımaktadır.

Extended Abstract

This study examines how The Guardian, a Western-centered and liberal media outlet, framed the war in Gaza following the events of 7 October 2023, using Robert Entman's framing theory as its analytical framework. Rather than treating news reporting as a neutral transmission of facts, the study conceptualizes journalism as a discursive practice that selects, emphasizes, and silences certain dimensions of reality. Within this perspective, framing is understood as a process through which media texts define problems, attribute causality, offer moral evaluations, and suggest remedies, thereby shaping public understanding of political conflicts. The Israel–Gaza conflict has long been a central subject of framing studies due to its asymmetrical power relations, historical depth, and intense international media attention. Following Hamas's attack on Israel on 7 October 2023, the conflict rapidly escalated into a large-scale military operation in Gaza, resulting in widespread civilian casualties, mass displacement, and a severe humanitarian crisis. In this context, Western media coverage played a crucial role in constructing dominant narratives about responsibility, legitimacy, and victimhood. This study focuses on The Guardian because of its reputation as a critical, liberal, and human-rights-oriented newspaper within the British and European media landscape. The main aim of the research is to identify which interpretive frames The Guardian prioritized in its Gaza coverage, which actors were foregrounded or marginalized, and how narrative strategies contributed to shaping public perception. More specifically, the study seeks to reveal the blind spots produced by framing practices—namely, the dimensions of historical responsibility, structural violence, and international legal accountability that remain underrepresented or absent in the news discourse. Methodologically, the study employs qualitative framing analysis based on Entman's four core framing functions: problem definition, causal interpretation, moral evaluation, and treatment recommendation. The sample consists of 45 news articles published by The Guardian during two critical periods: 7–14 October 2023, corresponding to the immediate aftermath of the Hamas attack and the formation of initial media frames; and 27–29 October 2023, marking the beginning of Israel's ground invasion of Gaza. These periods were selected because framing studies have shown that media narratives tend to stabilize rapidly in the early stages of conflicts, establishing interpretive patterns that persist over time. The articles were selected from The Guardian's main news sections using keywords such as 'Gaza,' 'Israel,' 'Hamas,' and 'Israel–Gaza war.' Each article was systematically analyzed to determine how the conflict was defined as a problem, which actors were held responsible, what moral language was employed, and whether any political, legal, or diplomatic solutions were proposed. The findings indicate that The Guardian's coverage predominantly relied on event-centered and episodic frames. In the initial phase, the conflict was largely defined through the lens of Hamas's 'surprise attack' and Israel's right to respond, with emphasis placed on shock, security threats, and Israeli civilian suffering. Although civilian casualties in Gaza were increasingly highlighted in subsequent reporting, these were mostly presented within a humanitarian and emotional framework rather than a structural or legal one. Causal attribution was frequently framed in a depoliticized manner. While Israeli military actions such as bombardments, sieges, and communication blackouts were reported, responsibility was often described in abstract or passive terms, avoiding explicit discussions of international law, war crimes, or genocide. Structural factors such as the long-standing blockade of Gaza, the historical conditions of occupation, and asymmetrical power relations were largely absent from causal explanations. Moral evaluations in the analyzed articles tended to focus

on civilian suffering, fear, and trauma, often conveyed through personal testimonies and emotional narratives. While this approach increased the visibility of humanitarian suffering, it simultaneously reduced the conflict to a moral tragedy detached from political agency and accountability. Concepts such as 'war crimes,' 'collective punishment,' or 'genocide' were either avoided or neutralized within a technical and allegedly objective reporting style. Regarding treatment recommendations, the study found that concrete political or legal solutions were rarely articulated. Instead, proposed remedies were largely limited to calls for humanitarian aid, temporary ceasefires, or hostage exchanges. Broader discussions concerning international responsibility, accountability mechanisms, or the structural roots of the conflict remained marginal.

Overall, the study concludes that The Guardian's framing of the Gaza war produces a clear distinction between what is made visible and what remains invisible. While the humanitarian cost of the conflict is strongly emphasized, historical, legal, and structural dimensions are systematically silenced. In line with Entman's framework, this narrowing of problem definition and causal interpretation contributes to a depoliticized understanding of the conflict, even within a liberal media outlet. The findings suggest that such framing practices ultimately limit the public's capacity to critically engage with issues of power, responsibility, and justice in international conflicts.

In conclusion, this study demonstrates that The Guardian's framing of the Gaza war, while grounded in a liberal and humanitarian journalistic ethos, ultimately operates within discursive and structural constraints that limit critical political engagement. By prioritizing episodic and event-centered frames, the newspaper foregrounds humanitarian suffering while marginalizing historical, legal, and structural dimensions of the conflict. In line with Entman's framing theory, this narrowing of problem definition and causal interpretation produces a depoliticized narrative that obscures relations of power, responsibility, and accountability. The findings reveal that what remains absent from news discourse particularly references to international law, colonial histories, and mechanisms of justice is as significant as what is made visible. Consequently, the conflict is rendered intelligible primarily through moral and emotional appeals rather than political causality, restricting the public's capacity to critically engage with the roots of violence. The case of The Guardian thus highlights the ideological function of framing within liberal media and underscores the importance of framing analysis as a critical methodological tool for interrogating the limits of humanitarian journalism in international conflict reporting. Future research may extend this analysis through comparative cross-national studies or longitudinal approaches to further examine how liberal media framing evolves over time and across geopolitical contexts, thereby contributing to a more comprehensive understanding of media power in shaping global conflict narratives. Such analyses remain essential for advancing critical media literacy and fostering more accountable and context-sensitive journalistic practices.

Kaynakça

- Akbaş, A. (2026). Haber mi hegemonya mı? Kör noktanın inşası: Gazze soykırımı üzerine bir söylem analizi. *TRT Akademi*. <https://doi.org/10.37679/trta.1818285>.
- Batu, M. (2026). Batı basınında Gazze söylemi: Algı yönetimi, ideolojik çerçeveler ve fail-mağdur konumlandırması. *TRT Akademi*, 11(26), 13–42. <https://doi.org/10.37679/trta.1837720>.
- Berk, N. (2025). The impact of media framing in complex information environments. *Political Communication*, 42(5), 757–773. <https://doi.org/10.1080/10584609.2025.2456519>
- Budzynska, K., Reed, C., Stede, M., Stein, B. and Zhang, H. (2022). Framing in communication: From theories to computation (Dagstuhl Seminar 22131). *Dagstuhl Reports*, 12(3), 117–140. <https://doi.org/10.4230/DagRep.12.3.117>
- Damayanti, F. and Setyawan, A. H. (2025). Critical discourse analysis in news media between The Guardian and Al Arabiya news website in Israel–Palestine conflict. *Journal of Applied Linguistics and Literacy*, 9(1), 57–73. <https://jurnal.unigal.ac.id/index.php/jall/article/view/117>.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x>
- El Damanhoury, K., Saleh, F., and Lebovic, M. (2025). *Covering the Israeli–Palestinian conflict: A critical discourse analysis of Al Jazeera English and BBC’s online reporting on the 2023 Gaza war*. *Journalism and Media*, 6(1), 9. <https://doi.org/10.3390/journalmedia6010009>.
- Ghavidel Sedigh, F. and Genç, B. (2025). *A critical discourse analysis of contrasting perspectives in newspaper coverage of the Israel–Palestine conflict*. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25(4), 353–371. <https://doi.org/10.18037/ausbd.1666953>.
- Foucault, M. (2000). *Özne ve iktidar*. (Çev: I. Ergüden ve O. Akınhay). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Iqbal, S. and Farukh, A. (2025). *Framing narratives: Media representation of metaphors and ideologies in Israel–Palestine conflict*. *Cogent Arts & Humanities*, 12(1), 2564883. <https://doi.org/10.1080/23311983.2025.2564883>
- Hussien, S. A. (2025). *Media framing of the Israeli–Palestinian conflict: A comparative analysis of international news outlets, particularly CNN and Al Jazeera* (Bachelor’s thesis, Addis Ababa University). <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.25526.36160>.
- Neuendorf, K. A. (2017). *The content analysis guidebook* (2nd ed.). SAGE Publications.
- Özarslan, H. ve Güran, M. (2015). İletişim araştırmalarında çerçeveleme paradigması: Son döneme ait bir inceleme. *Selçuk İletişim*, 8(4), 32–48.
- Park, C. S. and Oliullah, M. (2025). Framing conflict: American media’s framing of the Israel–Hammas war. *International Journal of Mass Communication*, 3, 123–134. <https://doi.org/10.6000/2818-3401.2025.03.08>.
- Philo, G. and Berry, M. (2011). *More bad news from Israel*. UK: Pluto Press.
- Sarwar, M. and Qasim, H. M. (2025). Framing the Israel–Palestine conflict in media headlines: A comparative analysis of Western and Eastern perspectives using appraisal and transitivity frameworks. *Journal of Applied Linguistics and TESOL (JALT)*, 8, 1919–1931. <https://doi.org/10.63878/jalt1194>.
- Said, E. W. (2004). *Oryantalizm: Batı’nın Şark anlayışları*. (4. Baskı). (Çev: B. Ünler). İstanbul: Metis Yayınları.
- Scheufele, D. A. (1999). Framing as a theory of media effects. *Journal of Communication*, 49(1), 103–122. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1999.tb02784.x>
- Semetko, H. A. and Valkenburg, P. M. (2000). Framing European politics: A content analysis of press and television news. *Journal of Communication*, 50(2), 93–109. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2000.tb02843.x>
- Snow, D. A. and Benford, R. D. (1992). Master frames and cycles of protest. In A. D. Morris & C. M. Mueller

- (Eds.), *Frontiers in social movement theory* (p. 133–155). Yale University Press.
- Sullivan, K. (2023). Three levels of framing. *Wiley Interdisciplinary Reviews: Cognitive Science*, 14(5), e1651. <https://doi.org/10.1002/wcs.1651>
- United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs. (2023, October 29). *Hostilities in the Gaza Strip and Israel: Reported impact (as of 29 October 2023, 23:59)*. <https://www.unocha.org/publications/report/occupied-palestinian-territory/hostilities-gaza-strip-and-israel-reported-impact-29-october-2023-2359> (Erişim Tarihi:22 Kasım 2025).
- Türkiye Kamu Denetçiliği Kurumu. (t.y.). *BM raporu: Bir soykırımın anatomisi*. <https://paylasim.ombudsman.gov.tr/dokuman/documentuploads/BM-Raporu-Bir-Soykirim-Anatomisi/files/bm-raporu-bir-soykirim-anatomisi.pdf> (Erişim Tarihi:22 Kasım 2025).
- Yıldırım, L. (2026). *Medyanın gücü: Gazze soykırımı*. *TRT Akademi*, 11(26), 147–170. <https://doi.org/10.37679/trta.1838372>.
- The Guardian. (2023, October 7–29). Gaza–Israel conflict coverage. <https://www.theguardian.com> (Erişim Tarihi:22 Kasım 2025).
- Encyclopaedia Britannica. (t.y.). *The Guardian (British newspaper)*. <https://www.britannica.com/topic/The-Guardian-British-newspaper> (Erişim Tarihi:22 Kasım 2025).
- The Guardian. (2023, October 7). *Israel and Hamas at war after surprise attacks from Gaza Strip*. <https://www.theguardian.com/world/2023/oct/07/hamas-launches-surprise-attack-on-israel-as-palestinian-gunmen-reported-in-south> (Erişim Tarihi:11.11.2025)
- The Guardian. (2023, October 7). *Hundreds die and hostages held as Hamas assault shocks Israel*. <https://www.theguardian.com/world/2023/oct/07/israel-strikes-back-after-massive-palestinian-attack> (Erişim Tarihi:11.11.2025)
- The Guardian. (2023, October 7). *Civilians will pay price for biggest challenge to Israel since 1973*. <https://www.theguardian.com/world/2023/oct/07/civilians-will-pay-price-for-biggest-challenge-to-israel-since-1973> (Erişim Tarihi:11.11.2025)
- The Guardian. (2023, October 8). *Israel-Hamas war: What happened in the first days & along the border*. <https://www.theguardian.com/world/2023/oct/08/israel-hamas-gaza-palestinian-territories> (Erişim Tarihi:11.11.2025)
- The Guardian. (2023, October 8). *Hamas may have taken more than 100 Israeli hostages into Gaza*. <https://www.theguardian.com/world/2023/oct/08/hamas-taken-israeli-hostages-into-gaza> (Erişim Tarihi:11.11.2025)
- The Guardian. (2023, October 8). *Briton serving in Israeli army killed in Hamas attack*. <https://www.theguardian.com/world/2023/oct/08/briton-believed-to-be-missing-in-gaza-after-hamas-attacks> (Erişim Tarihi:12.11.2025)
- The Guardian. (2023, October 8). *Hamas attack has abruptly altered the picture for Middle East diplomacy*. <https://www.theguardian.com/world/2023/oct/08/hamas-attack-has-abruptly-altered-the-picture-for-middle-east-diplomacy> (Erişim Tarihi:12.11.2025)
- The Guardian. (2023, October 9). *Death toll rises to more than 1,100 after surprise Hamas attack on Israel*. <https://www.theguardian.com/world/2023/oct/08/israel-gaza-hamas-attack-netanyahu-warns-of-long-and-difficult-war> (Erişim Tarihi:12.11.2025)
- The Guardian. (2023, October 9). *People are fearful of what's to come: Gaza civilians flee waves of Israeli strikes*. <https://www.theguardian.com/world/2023/oct/08/people-are-fearful-of-whats-to-come-gaza-civilians-flee-waves-of-israeli-strikes> (Erişim Tarihi:12.11.2025)
- The Guardian. (2023, October 9). *How the Hamas attack on the Supernova festival in Israel unfolded*. <https://www.theguardian.com/world/2023/oct/09/how-the-hamas-attack-on-the-supernova-festival-in-israel-unfolded> (Erişim Tarihi:13.11.2025)
- The Guardian. (2023, October 9). *'They're only babies': Israeli relatives of hostages plead for help*.

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/09/israeli-hostages-relatives-plead-for-help> (Erişim Tarihi:13.11.2025)

The Guardian. (2023, October 10). *More than 900 dead in Gaza since Saturday as shelling hits schools and hospitals.*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/10/830-dead-in-gaza-since-saturday-as-shelling-hits-school-hospitals-and-homes> (Erişim Tarihi:13.11.2025)

The Guardian. (2023, October 10). *Israel declares siege of Gaza as Hamas threatens to start killing hostages.*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/09/israel-declares-siege-on-gaza-as-hamas-claims-israeli-strikes-killed-captives> (Erişim Tarihi:13.11.2025)

The Guardian. (2023, October 10). *Israeli troops mass on Gaza border as death toll from Hamas attack passes 1,000.*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/10/israeli-troops-mass-on-gaza-border-as-death-toll-from-hamas-attack-passes-1000> (Erişim Tarihi:13.11.2025)

The Guardian. (2023, October 11). *'It's like a nightmare': Families of Hamas hostages continue agonising wait for news.*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/11/its-like-a-nightmare-families-of-hamas-hostages-continue-agonising-wait-for-news-israel-gaza> (Erişim Tarihi:13.11.2025)

The Guardian. (2023, October 11). *'It was a pogrom': Be'eri survivors on the horrific Hamas attack.*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/11/it-was-a-pogrom-beeri-survivors-horrific-attack-hamas-terrorists> (Erişim Tarihi:13.11.2025)

The Guardian. (2023, October 11). *Palestinians in Gaza fear impact of siege as sole power plant shuts down.*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/11/palestinians-in-gaza-fear-impact-of-siege-as-sole-power-plant-shuts-down> (Erişim Tarihi:13.11.2025)

The Guardian. (2023, October 12). *The buildings are now ashes: Gazans feel nowhere is safe from Israeli bombs.*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/12/the-buildings-are-now-ashes-gazans-feel-nowhere-is-safe-from-israeli-bombs> (Erişim Tarihi:13.11.2025)

The Guardian. (2023, October 12). *What are the rules of war – and how do they apply to the Israel-Gaza conflict?*

<https://www.theguardian.com/law/2023/oct/12/what-are-the-rules-of-war-and-how-do-they-apply-to-the-israel-gaza-conflict> (Erişim Tarihi:13.11.2025)

The Guardian. (2023, October 12). *'There are no wreaths left': Israel begins burial of victims of Hamas attacks.*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/12/there-are-no-wreaths-left-israel-begins-burial-of-victims-of-hamas-attacks> (Erişim Tarihi:13.11.2025)

The Guardian. (2023, October 13). *Hamas and Israel at war: What we know on day seven.*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/13/hamas-and-israel-at-war-what-we-know-on-day-seven> (Erişim Tarihi:13.11.2025)

The Guardian. (2023, October 13). *Israel's darkest day: The 24 hours of terror that shook the country.*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/13/israel-darkest-day-24-hours-of-terror-hamas-gaza> (Erişim Tarihi:13.11.2025)

The Guardian. (2023, October 13). *US to send more arms to Israel before expected Gaza invasion.*

<https://www.theguardian.com/us-news/2023/oct/12/us-to-send-more-arms-to-israel-before-expected-gaza-invasion> (Erişim Tarihi:13.11.2025)

The Guardian. (2023, October 13). *Israel denies using white phosphorus munitions in Gaza.*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/13/israel-military-white-phosphorus-gaza-lebanon> (Erişim Tarihi:13.11.2025)

The Guardian. (2023, October 13). *'I'm just praying to God': People in Gaza caught between evacuation*

order, Hamas and bombs.

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/13/we-dont-know-what-to-do-people-gaza-caught-between-hamas-order-idf-tanks> (Erişim Tarihi:14.11.2025)

The Guardian. (2023, October 13). *Violence hits East Jerusalem and West Bank as Israel orders Gaza evacuation.*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/13/violence-erupts-across-occupied-east-jerusalem-amid-israel-gaza-evacuation-order> (Erişim Tarihi:14.11.2025)

The Guardian. (2023, October 13). *Palestinians flee northern Gaza before expected Israeli ground invasion.*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/13/palestinians-flee-northern-gaza-before-expected-israeli-ground-invasion> (Erişim Tarihi:14.11.2025)

The Guardian. (2023, October 14). *Netanyahu forges rare moment of Israeli political unity – but for how long?*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/14/netanyahu-forges-rare-moment-of-israeli-political-unity-but-for-how-long> (Erişim Tarihi:14.11.2025)

The Guardian. (2023, October 14). *‘The next stage is coming’: Israel issues warning as residents flee Gaza assault.*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/14/the-next-stage-is-coming-israel-issues-warning-as-residents-flee-gaza-assault> (Erişim Tarihi:14.11.2025)

The Guardian. (2023, October 14). *‘My parents sacrificed their lives for me’: Agony of 16-year-old survivor of Hamas attack.*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/14/hamas-attack-survivor-testimony-killed-my-parents-and-laughed> (Erişim Tarihi:14.11.2025)

The Guardian. (2023, October 14). *Sunak promises Israel ‘unqualified support’ but fails to mention Gaza’s plight.*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/14/sunak-promises-israel-unqualified-support-in-face-of-evil-but-fails-to-mention-plight-of-gaza> (Erişim Tarihi:14.11.2025)

The Guardian. (2023, October 14). *Israeli ground offensive in Gaza faces physical and political risks.*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/14/israeli-ground-offensive-in-gaza-faces-physical-and-political-risks-hamas> (Erişim Tarihi:14.11.2025)

The Guardian. (2023, October 27). *‘What are they waiting for?’ Britons in Gaza feel abandoned by UK government.*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/27/britons-stuck-gaza-feel-abandoned-uk-government> (Erişim Tarihi:14.11.2025)

The Guardian. (2023, October 27). *Can Israel achieve its aims in Gaza invasion?*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/27/can-israel-achieve-aims-gaza-invasion-palestine> (Erişim Tarihi:14.11.2025)

The Guardian. (2023, October 27). *Israelis hesitant over Gaza ground invasion amid hostage fears, poll shows.*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/27/israelis-hesitant-over-gaza-ground-invasion-amid-hostage-fears-poll-shows> (Erişim Tarihi:14.11.2025)

The Guardian. (2023, October 27). *UN general assembly calls for ‘immediate, durable humanitarian truce’.*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/27/israel-gaza-war-un-general-assembly-call-immediate-durable-humanitarian-truce> (Erişim Tarihi:15.11.2025)

The Guardian. (2023, October 28). *Amid the blasts of countless bombs, the rattle of gunfire shows Israelis are in Gaza – and will stay.*

<https://www.theguardian.com/world/2023/oct/28/amid-the-blasts-of-countless-bombs-the-rattle-of-gunfire-shows-israelis-are-in-gaza-and-will-stay> (Erişim Tarihi:15.11.2025)

The Guardian. (2023, October 28). *'Lord, where do we go?' Gaza's social media voices begin to fall silent.* <https://www.theguardian.com/world/2023/oct/28/lord-where-do-we-go-gazas-social-media-voices-begin-to-fall-silent> (Erişim Tarihi:15.11.2025)

The Guardian. (2023, October 28). *'A spider's web of tunnels': Inside Gaza's underground network being targeted by Israel.* <https://www.theguardian.com/world/2023/oct/28/a-spiders-web-of-tunnels-inside-gazas-underground-network-being-targeted-by-israel> (Erişim Tarihi:15.11.2025)

The Guardian. (2023, October 28). *Netanyahu declares a 'second war of independence' as fears for Gazans grow.* <https://www.theguardian.com/world/2023/oct/28/netanyahu-declares-a-second-war-of-independence-as-fears-for-gazans-grow> (Erişim Tarihi:15.11.2025)

The Guardian. (2023, October 29). *Anguish of Gaza residents as phones return to life with news of those lost.* <https://www.theguardian.com/world/2023/oct/29/anguish-of-gaza-residents-as-phones-return-to-life-with-news-of-those-lost> (Erişim Tarihi:15.11.2025)

The Guardian. (2023, October 29). *Gaza diary, part 12: 'We don't have access to the internet ... we are blindfolded'.* <https://www.theguardian.com/global-development/2023/oct/29/gaza-diary-part-12-dont-have-access-internet-blindfolded> (Erişim Tarihi:15.11.2025)

The Guardian. (2023, October 29). *Israel under growing pressure to trade Palestinian prisoners for Gaza hostages.* <https://www.theguardian.com/world/2023/oct/29/israel-under-growing-pressure-to-trade-palestinian-prisoners-for-gaza-hostages> (Erişim Tarihi:15.11.2025)

The Guardian. (2023, October 29). *Civil order 'starting to break down' in Gaza as people raid UN warehouses.* <https://www.theguardian.com/world/2023/oct/29/civil-order-starting-break-down-gaza-people-raid-un-warehouses> (Erişim Tarihi:15.11.2025)

Destekleyen Kurum/Kuruluşlar: Herhangi bir kurum/kuruluştan destek alınmamıştır.

ıkar atışması: Herhangi bir çıkar atışması bulunmamaktadır.